JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS-, EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

Aº. 1860. Woensdag, 22 Februarij. Nº. 15.

Hoofd-Bureau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Pasaruan* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & RUZETTE; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Soerakarta* bij VELTMAN & Co.; te *Madioen* bij G. A. HOGENKAAD; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; voor de *Buitenbezittingen* bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia* ... f 12,50.
» » » » » *Java* ... » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* ... » 17,50.
» » » » » *Nederland* ... » 22,50.
De betaling geschiedt vooruit.— Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling 25 » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

Executoriale verkoop.

Op Zaturdag den 25 Februarij 1800 zestig, *des voormiddags ten tien ure,* zal ten Woonhuize van den Chinees

TIO TIAM,

op *Bazar Baroe* nabij *Batavia* worden verkocht:

DIVERSE PROVISIEN,

DRANKEN, eenig MEUBILAIR en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. (564)

De vroeger geannonceerde Verkoop van het N. I. Brikschip

HENRIETTE,

zal plaats vinden te *Soerabaija* op den 27 Februarij e.k.

(552) SCHIMMELPENNINCK & Co.

BATAVIA, 22 *Februarij* 1860.

VENDUTIE

op Maandag den 27sten Februarij 1860

voor het woonhuis van den heer

H. J. LION,

op Tana-Abang door

CASSALETTE & Co.,

van Wagens, Paarden, Meubels, Bloemen, etc.,

breeder omschreven in het Handelsblad.

Op Zondag den 16sten te bezigtigen. (572)

VENDUTIE

Maandag, 27 Februarij 1860,

à 2% Vendusalaris.

Op het plein der Javasche Bank door

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,

van

80 VETTE SUMANAPSCHE OSSEN. (583)

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Op Dingsdag, den 28 Februarij 1860,

zal door de Ondergeteekenden publiek

worden verkocht:

het Gekoperde en Kopervaste

Nederlandsche Barkschip

„JAVA"

groot 328 gemeten Lasten, gevoerd door Kapitein S. STIKKEL VAN DAM, met deszelfs geheelen **Inventaris**, waarvan inzage kan genomen worden bij de Heeren B. KOPERSMIT & Co. en bij de ondergeteekenden

(546) CASSALETTE & Co.

OP DE VENDUTIE

van Dingsdag den 28 Februarij 1860,

voor het commissiehuis van

CASSALETTE & CO.,

zullen nog worden verkocht:

2 fraaije en solied bewerkte Hollandsche

BOERENWAGENS.

(575)

OP DE VENDUTIE

van Dingsdag den 28 Februarij 1860,

voor het commissiehuis van

CASSALETTE & CO.,

zullen nog worden verkocht:

100 riem

PROPATRIA PAPIER

en eenige Schrijfbehoeften.

(576)

VENDUTIE

op Dingsdag, den 28 Februarij 1860,

voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & CO.,

van

DIVERSE LIJNWADEN,

gekleurd Wagenlaken, fijn grijs Laken en Tricot,

Alcatieven, Koetsiershoeden,

Fraai Fransch SPEELGOED, Stellen CAMPHERHOUTEN KOFFERS, BILLARD-LAMPEN,

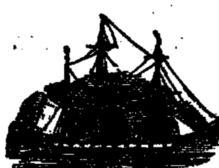
Spiegels en Schilderijen,

Diverse soorten DRANKEN, Witte WIJNEN, COGNAC, SIROOP VAN PUNCH, GERAFFINEERDE SUIKER,

in mandjes van ½ en ¼ picol, Amerikaansch MEEL, etc. etc.

en ten 11 ure precies:

het gekoperde en kopervaste Nederlandsche Barkschip

JAVA,

groot 329 gemeten lasten, gevoerd door Kapitein S. STIKKEL VAN DAM, zooals hetzelve hier ter Reede is liggende, met deszelfs geheelen **Inventaris**, als: ankers, kettingen, zeilen, staand en loopend tuig, ijzeren waterketels en leggers, sloepen, een chronometer, eene compleete apotheek, kaarten, etc. en alles wat tot een compleeten Inventaris behoort. (573)

Op de Vendutie

van Dingsdag den 28 Februarij 1860,

voor het commissiehuis van

CASSALETTE & CO.,

zullen nog worden verkocht:

50 st. fijne Chinesche

ANANAS ZIJDE

à 24 Ellen [illegible]

VENDUTIE

op Woensdag, den 29 Februarij 1860,

voor het Commissiehuis van

Gebrs. Roselje & Co.,

Van:

PUIKE BOTER,

CHAMPAGNE.

diverse Provisiën, Glaswerk, Laken, Spreijen, fijn wit Katoen, Scharen, Messen,

DIVERSE LIJNWADEN,

GOEDLOOPENDE GOUDEN EN ZILVEREN

HOROLOGIEN, KRAMERIJEN. ETC. ETC.,

en ten Elf ure:

het Suiker Etablissement

PARAKANTROES,

met het daarbij behoorende Gouvernements kontrakt van huur en verhuur van Tuin Duizend Bouws Woeste gronden, met de zich daarop bevindende gebouwen, machinerieën, Inventaris en den aankleve van dien, staande en gelegen in de Assistent-Residentie Krawang.

Zijnde de voorwaarden van verkoop ter lezing gedeponeerd op het genoemd Etablissement, en ten kantore van:

de Heeren L. SAPORTAS en Co. te *Cheribon*,
„ B. KOPERSMIT en Co. te *Samarang*
„ „ SCHIMMELPENNINCK en Co. te *Soerabaija*:

en bij de Likwidateurs der firma's de Weerdt, RUYL en Co. te *Batavia* en RUYL CRAMER en Co. te *Soerabaija*.

W. RUEB.
D. BAUDUIN.
W. D. VAN DEN BROEK.

Het VENDU-KANTOOR te *Batavia*, en

(595) GEBRS. ROSELJE EN Co.

VENDUTIE

op Woensdag den 29sten Februarij 1860, *ten huize van den Heer* **John Peet**, *op* Tanabang bij Kebon-Sirih, *door*

JOHN PRYCE & Co.,

van een goed onderhouden inboedel, waaronder

HANG- EN TAFELLAMPEN,

uit de Fabriek *van Messenger*, zoomede v... bijzonder deugdzame en goedgedresseerde paarden als:

2 span overwalsche **Wagenpaarden**
1 » Sandelhout **Wagenpaarden** boven de 4 vt.
1 Sandelhout **Rijpaard** 4 vt. 2 dm.
1 fraai Sidney **Rijpaard** 4 vt. 6 dm.

verder van

EEN MYLORD,

een gras Snij-machine,
een Molen voor paardenvoeder,
een Gras-kar,
een water kar,
Keukengereedschap, enz., enz.

(582)

VENDUTIE

Maandag 5 Maart 1860.

Wegens vertrek voor het woonhuis van den WelEdG. Heer **VEMER**,

nabij de Sluisbrug,

DOOR

VAN SLOOTEN, MORGAN & C°.,

van

EEN PALANQUIN,

Een span paarden,

Hang- en Tafellampen, Spiegels,

MAHONIJ en ANDERE HOUTEN

MEUBELEN,

Consoles en Tafels met marmeren bladen, Kasten, Martevanen, nieuwe matten,

voorts:

nog eenige BOEKEN, waaronder een reglement voor de ***administratie*** bij de landmagt. (584)

GELDEN,

tegen voldoende zekerheid,

te bekomen bij

(558) BEIJNST & VINJU.

Bij van Walchren & Co.

GOEDE

TAFELWIJN,

waaronder:

MEDOC ST. JULIEN,

in kisten van ***vier*** dozijn, van

FINKE & Co., **Bordeaux,**

VINCENT MARGAUX,

in kisten van ***twee*** en ***vier*** dozijn,

VAN d'AL & Co., **Bordeaux.**

PUIKE HOLL. SIROPEN,

in kistjes, inhoudende 12/2 flesschen,

Assortiment, (Limonade, Orgeade, Frambozen-Azijn, Frambozen-Siroop, Albessen-siroop, en Moerbezien-Siroop.) (590)

OP DE VENDUTIE

van Maandag 5 Maart

zullen almede worden verkocht:

TWEE WAGENS,

2 Spannen goed gedresseerde wagen paarden,

waaronder:

1 span zwarte goed loopende Battapaarden.

(585) — VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Ten gevolge der liquidatie van den boedel van wijlen den heer **F. Dümmler**, zal op een nader te bepalen dag in de volgende maand, en onder nadere goedkeuring van het Gouvernement, publiek worden verkocht te Batavia:

De suikerfabriek **Tjilangkap**, gelegen in de residentie **Krawang**, met daarbij behoorende inventaris, te veld staande aanplant, Arakfabriek en de kontrakten met het Gouvernement voor de huur van 670 bouws omliggende gronden, loopende nog over een tijdvak van 21 jaren.

Nadere inlichtingen zijn inmiddels te bekomen bij den administrateur op de fabriek en bij

DüMMLER & Co.

BATAVIA, 22 *Februarij* 1860. (586)

Bij de Ondergeteekenden verkrijgbaar:

PORTWIJN, SHERRY EN MADEIRA

op fust en afgetapt.

WAGEN- EN BENDIETUIGEN,

Veeren en Assen, Pedatti-assen,

Revolver-Pistolen,

van superieure qualiteit,

Revolver-Buksen, Jagtgeweeren, Jagt-Kruid,

Linnen Drills, Damast, gedrukte Flanel, etc.

VIJF ENGELSCHE REISWAGENS,

PLANKEN en BALKEN van Rasamala- en Sindoerhout, DAKPANNEN, METSELSTEENEN, IJZEREN DAK-PIJPEN en GOTEN.

(587) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Bij **WILLEM DE JONG**,

Passer Pisang.

RUIME IJZEREN LEDIKANTEN

op koperen Rollen en met *vergulde Ornamenten* en *knoppen*.

Voor 2 personen per stuk *f* 100,—.

„ 1 persoon „ „ „ 85,—.

(506)

[illegible]ERSTEENEN

van [illegible] Cararisch Marmer 20 tot 30 dm. [illegible] tot 75 dm. vierkant, gegoten

[illegible] HEKWERK

van [illegible]nste desseins voor [illegible] of gaanderijen

PORTLAND CEMENT,

SINGAPORE [illegible]ANKEN.

Verkrijgbaar bij

(540) J. SPEET.

Théâtre Français de Batavia.

Avec la Permission de M. le Resident.

VENDREDI, 24 Février 1860.

5e Rep. du 4e mois de l'abont.

LA SIRÈNE,

Opera comique en 3 actes.

LUNDI 27 Février

ZAMPA.

Le Directeur Gérant,

(591) VAN KINSBERGEN.

Maçonnieke Societeit.

VERGADERING

Donderdag, 23 Februarij 1860.

I. J. J. SNELLEBRAND.

(592) *Secretaris.*

Bij

A. BÉDIER,

zijn verkrijgbaar de volgende

PROVISIËN:

Patés de foie gras truffés, in kwart blikken.

Sardines, in halve blikken.

Petites Pois au Beurre, à l'anglaise et au naturel.

Truffes Pures, kwart en halve blikken.
Champignons, in halve blikken.
Julienne.
Hollandsche Asperges.
Ossenhaas, in heele en halve blikken.
Verschillende Hollands. Vleeschsoorten en Groenten in blik.
Cervelas Truffé.
Boudin Blanc.
Macaroni, Vermecelli, Malagarozijnen, Banket, } in kistjes.
Vruchten op water, op Brandewijn en op Azijn.
Gedroogde Vruchten in flesschen.
Prunes d'Ente.
Fransche en Engelsche Mosterd.
Hollandsche, Engelsche en Fransche Zuren.
Onvermengde Amsterd. Bloem van Tarwe, in blikken van 30 ℔.
Engelsche en Fransche Geleien.
Americaansche Beschuit.
Diverse Hollands. Koek, in blikken, Zoetemelksche Kaas, enz., enz.

DRANKEN.

Goede Vatwijn, St. Julien Médoc, in kisten van 4 dozijn.
Chateau Lifitte.
Hermitage Rouge.
Villeneuve Chateau Cantemerle.
Madera, 1e en 2e kwalit.
Portwijn.
Diverse soorten Champagne, *Veuve Cliquot*, enz.
Cognac John Alberty, Jules Robin e. a.
Haantjes- en Valkenbier.
Porter en Pale-ale in ½ flesschen.
Geassorteerde Fransche Siropen.
Hollandsche en Fransche Likeuren.
Diverse soorten Rhijnwijn, als:
Carte Blanche, Von Dem, Scharlachberger, Moselblümchen, Nackenheimer, Rudenheimer, Niersteiner, enz. } in heele en halve kisten.

(569)

Ontvangen:

100 groote versche

HAMMEN.

100 VAATJES BOTER,

merk **VB.**

(568) A. BÉDIER.

Eene tweede bezending

NIEUWE

HARING,

bij

(466) VAN WALCHREN & Co.

Bij de Ondergeteekenden is op nieuw ontvangen:

100 ps. HAMMEN

en

50 ps. ROOKVLEESCH,

van puike kwaliteit.

PLUMPUDDING,

in heele en halve blikken.

CHAMPAGNE,

Veuve Cliquot en andere gerenommeerde merken.

Grissecsche LEKSTEENEN.

(465) VAN WALCHREN EN Co.

HOTEL BUITENZORG

Is met 1 Maart a. s. geopend.

Het 2de huis voorbij het Residentie kantoor te Buitenzorg.

(531) J. KUIJT.

GALVANIZED IRON.

In CORRUGATED SHEETS 6 ft. × 2 ft. 2 in.
„ GUTTERS . . . . . 6 „ × „ 6 „
„ RIDGING . . . . . 6 „ × „ 9½ „
„ PIPING . . . . . 6 „ × „ 3 „

with **Nails, Rivets and Washers for Roofing**, and two models of a **Roof of double Corrugated Iron.**

To be seen at the Office of

(587) WILSON & Co.

Agents for the Winsor Iron Works.

Pas ontvangen:

Eenige kistjes komplete engelsche

SCHROEFTREKKERS,

voor ***Suikerfabrieken*** en anderen.

(578) A. BÉDIER.

TOKO RIJSWIJK.

In Commissie ontvangen:

EEN KEURIG FACTUUR

Gouden en Zilveren HORLOGIEN, VESTKETTINGEN & SLEUTELS, PENDULES, WEKKERS, verguld zilveren, Cancave en Convexe geslepen

Brillen en Lorgnons.

Tot zeer billijke prijzen.

(566) J. C. SAIJERS.

VIN DE CHAMPAGNE,

de la marque ***MOËT & CHANDON,***

chez

(563) L. PLATON & Co.

Aan het

INSTITUUT OP MOLENVLIET,

vraagt men eenen **Secondant** tegen de volgende voorwaarden, vrije **kost** en **inwoning**; *f* 100.— 's maands; eene jaarlijksche tractements-verhooging van *f* 50.— 'smaands, tot het tractement *f* 250 'smaands bedraagt en daarna voordeeliger voorwaarden.

Bij voldoenden ijver en bekwaamheid kan de eerste termijn van verhooging verkort worden.

(581) E. BRAS.

De Ondergeteekende verzoekt belanghebbenden beleefdelijk, de, ten hunnen behoeve bij hem gereedliggende stukken uit het Protocol van den Notaris **Mijnssen**, tegen betaling van het daarvoor verschuldigde te willen doen afhalen.

D. BODDE,

(520) *Notaris.*

Wordt verzocht eene **Gouvernante** van het protestantsche godsdienst, voorzien van goede getuigschriften, de Nederlandsche, Engelsche en Fransche talen magtig, en in staat piano-les te geven.

Adres per franco brieven: **T. R.** te Bahoereno, via Toeban.

Toeban, 30 *Januarij* 1860. (535)

EENE GOUVERNANTE

van de **P. G.**, geëxamineerd in de **Hollandsche** en **Fransche taal**, **Aardrijkskunde**, **Geschiedenis** en hetgeen verder, tot eene beschaafde opvoeding behoort, wenscht zich ergens geplaatst te zien.

Annemerenden gelieven zich onder Letter **T.** met gefrankeerde brieven te adresseren, bij

(557) de GROOT, KOLFF & Co.

Samarang.

TE KOOP Een Batta, dames **RIJPAARD** bij

(539) GEBRS. VEIT.

TE KOOP Een **KAPITAAL**, ***hecht*** en ***sterk*** **WOONHUIS**, met ***bijgebouwen*** en ***ruim Erf***, staande en gelegen aan de Westzijde van het **Koningsplein**, in de nabijheid der race-loods.

Adres bij den uitgever dezes onder Lt. A.

(529)

Wegens vertrek

TE KOOP een **Sandelwood Rijpaard**, goed gedresseerd, lichtbruin, 4 voet, 2 duim.

Een idem, donkerbruin, 4 voet, 1 duim.

Een goed geconserveerde BENDIE, met PAARD, TUIG, enz., toebehoorende aan den den Bidmeester **Sodenkamp**.

(534)

TE HUUR **EEN HUIS**, bij *Bazaar Baroe*, tegen 15 Maart a. s.

(510) VOERMANS.

TE HUUR Met 1 April aanstaande **het Land**

SAWANGAN,

te bevragen bij

(559) REIJNST EN VINJU.

TE HUUR

Een huis,

in ***Gang Boentoe***, met primo Maart te aanvaarden.

(581) G. A. ZAKARA.

NEDERL. IND. MAATSCHAPPIJ VAN

NIJVERHEID.

De direktie van voormelde Maatschappij maakt bij deze aan alle in landbouw en nijverheid belangstellenden bekend, dat door eenige voorname Europesche fabrikanten van Machinerien enz., een dépôt zal worden opgerigt alhier, van alle passende soorten van werktuigen en gereedschappen, ten einde die bij behoefte dadelijk verkrijgbaar te stellen.

De groote risico in aanmerking nemende, waaraan bestellingen uit Europa zijn blootgesteld, door vertraagde aankomst of verongelukken der schepen, en de daaruit voortvloeijende verliezen, doen het der gemelde direktie van groot belang achten voor de Nedl. Ind. nijverheid, aan een dergelijk dépôt de meest mogelijke volledigheid te doen geven, en gaarne aan het haar deswege gerigte verzoek voldoende, neemt zij de vrijheid alle belanghebbenden in Nedl. Indië beleefdelijk uittenoodigen, om aan haar eene opgave te willen zenden van de soort en het aantal der voorwerpen, welke zij vermeenen dat uitgezonden moeten worden, om een goed geheel te vormen en het Dépôt volkomen aan het doel te doen beantwoorden.

De Direktie der Nedl. Ind. Maatschappij van Nijverheid.

de President G. H. UHLENBECK,

de Secretaris G. F. DE BRUIJN KOPS.

Batavia, den 16 Februarij 1860. (567)

Henry Jacques Speet

heeft de

GENERALE PROCURATIE

van

J. SPEET.

Batavia, 20 Februarij 1860. (549)

SPAARBANK

te Batavia.

OPGERIGT DOOR DE

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN

IN

Oost-Indië.

Kommissarissen voor de Spaarbank maken bekend, dat, volgens het nader publiek te maken verslag van den staat der Bank, bij de onder ult°. December jl. afgesloten Rekening over het derde Boekjaar aan de Inleggers vóór 1 October 1859 boven de gewaarborgde Rente van 4 pCt. zal worden te goed gedaan een Dividend van $2^1/_2$ pCt., dus te zamen $6^1/_2$ pCt. 's jaars of $1^5/_8$ pCt. per kwartaal. Deze renten zijn op de rekening der inleggers ingeschreven en kunnen naar verkiezing ontvangen of als nieuwe inlage bij de Bank gelaten worden.

Met herinnering aan Art. 16 en 23 van het Reglement, worden belanghebbenden uitgenoodigd, om hunne inlegboekjes ter bijschrijving aan den Penningmeester, den Heer **J. van Lennep**, aan te bieden, hetwelk dagelijks, te rekenen van den 25sten dezer, ten zijnen kantore geschieden kan.

Commissarissen voornoemd:

J. VOUTE,

Voorzitter.

D. JANNETTE WALEN,

(556) *Secretaris.*

Genezing te Calcutta, van de Jicht door middel van de

HOLLOWAY'S PILLEN EN ZALF.

Copij van een brief den 14 Maart 1859, ontvangen van Babo v. Bussumbee Law, hoofdkommies bij de policie te Calcutta.

Van Professor Holloway, 244 strand London.

Sir! Sedert verscheidene jaren geregeld lijdende aan jicht of rhumatische pijnen, en alles beproefd hebbende zonder eenige beterschap te bespeuren, ben ik ten laatste tot het gebruik van uwe zalf en pillen gekomen. Ik ben thans zoo gelukkig u met een dankbaarhart te kunnen melden dat ik al spoedig eene groote verligting ondervond, en met het gebruid der medicijnen voortgaan den laatste winter vrij wel was en nu nog steeds in het bezit eener goede gezondheid ben.

Mijnen opregten dank bied ik u daarvoor bij deze aan; ik gevoel niet erkentelijk genoeg te kunnen zijn, voor het voorregt dat ik geniet ten gevolge van het gebruik uwer niet genoeg te waarderen zalf en pillen, en zal alles doen om u bij mijne vrienden aan te bevelen.

De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 1. — *f* 3. — *f* 5. —.
Potjes zalf à *f*. 1.— *f*. 3.— *f* 5.—.

Te Batavia	bij S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoewangi	» M. S. Cherman.
» Soeracarta	» W. Veldman.
» Djocjocarta	» Buijn & Co.
» Salatiga	» F. Kruthoffer.
» Tagal	» Wed. Dort.
» Cheribon	» W. Galistan.
» Cheribon	» M. Blok.
» Samarang	» H. L. de Lyon, de Groot, Kolff & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (515)

BOEKHANDEL G. KOLFF & Co.,

te Batavia.

Per Mail op heden Ontvangen:

I. Almanak Asmodee 1860.
II. J. D. Fransen van der Putte. Regeling en uitbesteding Suiker-contracten.
III. Open brief van een Suiker-contractant aan een Suiker-Makelaar.
IV. De Paus en het Congres.
V. Gottschell. Napoleon III.
VI. Haagsche Residentie en Stads-Almanak 1860.
VII. Proef-Exemplaar van:
GERLACH. FASTES MILITAIRE des Indes ORIENTALES NEERLANDAISES opgedragen aan Z. M. den Koning met keurige Platen, Plannen en Portretten; prachtig gebonden in goed lederen band, wordt op smede (De Inteekening op dit MONUMENT VOOR DE NEDERLANDSCH-INDISCHE KRIJGSMAGT staat voordurend open ad. *f* 16.—

Nieuwe Tijdschriften voor 1860.

(579

1860.

Dr. VAN HOEVELL'S TIJDSCHRIFT Ned. Indie ad *f* 30.—

De INDIER, ad *f* 36.—

De eerste nummers dezer periodieken zijn per Mail aan Heeren Inteekenaren verzonden. Diegene welke hun abonnement NIET wenschen te vervolgen, worden beleefd verzocht de ontvangen nummers aan de ondergeteekenden te doen teruggaan.

Men abonneert zich bij

(580) G. KOLFF & Co.

Boekhandel van H. M. VAN DORP te Batavia.

Disponibel om per Mail te ontvangen:

JOURNAL DES DEMOISELLES 1e. ed. 1860.
REVUE DES DEUX MONDES.
ILLUSTRATION.
NEDERLANDSCH-INDIE.

nog per Mail ontvangen:

Het ZONDAGSBLAD no. 1 van 1860.
De PAUS en het CONGRES.
LE PAPE et le CONGRES. (570)

H. M. VAN DORP, te *Batavia.*

Ontvangen een factuur

Prachtige Schilderijen,

als:

VIER, voorstellende RUBENS en VAN DIJK en CHARLES THE FIRST and RICHELIEU.

TWEE, The first and second Class.

Douleur partagé. — Image de Maman.

LECTURE DE LA BIBLE. Remember the Sabbath day.

Mothers grave.—Orphans dream. Mothers blessing and ***The past and future,***

en vele andere fraaije en nieuwe ***Onderwerpen.***

(525)

Boekhandel van H. M. VAN DORP

Ontvangen:

Eene groot verzameling van de beste in Nederland het meest gebruikt wordende werken voor

Gymnasiaal en ***Privaat Onderwijs***

zoowel in de ***nieuwe*** als in de ***oude talen***, Geschiedenis, Letterkunde, Algebra, Meetkunde, enz., enz.

TAUCHNITZ EDITION,

Dickens, Bulwer, Macaulay,

LEVER, THACKERAY, AQUILAR,

Home's Influence.

The heir of Redcliffe,

HEARTSEASE, DAYSY CHAIN.

(525)

Te bekomen bij **H. M. VAN DORP:**

P. A. VAN REES EN P. M. BRUTEL DE LA RIVIERE.

MEMORANDUM

voor den

JEUGDIGEN ZEE-OFFICIER.

Met **vlaggekaarten** en een **menigte afbeeldingen** in den Text. In heel linnen band.

Prijs *f* 12.—

(550)

PAPIER SANS FIN,

superieure qualiteit, ontvangen

(509) G. KOLFF EN Co.

Padangsch Nieuws- en Advertentieblad

uitgegeven te Padang

door

H. R. van Wijk, Rzn.

Prijs per halfjaar

Voor Padang	*f* 7.50
» Sumatra	» 10.—
» Java en Buitenbezittingen	» 12.50
» Nederland	» 15.—

Inteekening en abonnements gelden worden aangenomen door H. M. VAN DORP.

(516) te *Batavia.*

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag, 22 Februarij 1860, No. 15.

Loten voor de eerstvolgende
241 Nederlandsche Staats-Loterij.
worden weldra uit Europa verwacht en zijn te bevragen:

1 Heel Lot ad ƒ 100.—
1 Half » » » 50.—
1 Vijfde » » » 20.—

Te *Batavia* bij G. KOLFF EN Co.
» *Samarang* » de GROOT KOLFF EN Co.
(508.)

Neêrlandsch Oost-Indië.

Reizen gedaan over Java en de Buitenbezittingen in de jaren 1852—1857, door
Dr. S. A. BUDDINGH.

Van bovengenoemd werk ziet thans het 1ste deel het licht, te zamen gesteld in 9 afleveringen, in gr. royal 8vo. met platen.

Zoowel de belangrijkheid der daarin voorkomende zaken, als de levendige voorstelling der natuur–tooneelen wisselen om strijd elkander af; in een woord, de heer BUDDINGH heeft het wetenswaardige met het aangename, door keurigheid van stijl vereenigd, en biedt het geheel een aangenamen lectuur aan.

Prijs van het 1ste deel of de 9 eerste afl. is ƒ6,75, de volgende afleveringen van het 2de deel à 75 cents per afl. en verkrijgbaar bij
H. M. VAN DORP, te *Batavia.*
(511) en G. C. T. VAN DORP, te *Samarang.*

De Uitgevers van
Melvill's Algemeene Atlas van Nederlandsch-Indië,
voortgezet door den Kapitein-Ingenieur
W. F. Versteeg,

verzoeken Heeren Residenten en Plaatselijke Autoriteiten, beleefdelijk de laatst toegezonden INTEEKEN-LIJSTEN na circulatie te doen teruggaan.

De ondergeteekenden zijn erkentelijk voor de belangrijke ruime INTEEKENING en ONDERSTEUNING, die bij vernieuwing deze ***Uitgave*** heeft mogen ondervinden, en vinden daarin een spoorslag om den ***Atlas*** op dezelfde onbekrompen wijze tot een einde te brengen.

De aflevering der ***Zevende Serie*** kaarten volgt weldra.

De Uitgevers van Melvill's Atlas,
VAN HAREN NOMAN & KOLFF.
BATAVIA, *Febr.* 1860. (545)

VERTREKKENDE PERSONEN.

Ds. ***Bierhaus*** vertrekt met verlof naar *Nederland*; generale gemagtigden het Administratie-kantoor
Tiedeman en van Kerchem.

Huisschulden worden verzocht zich vóór ultimo Februarij ten huize van eerstgenoemde aan te melden.
(526)

Dr. ***D. Doijer*** van *Samarang* naar *Nederland*; generale gemagtigden het Administratie-kantoor
Tiedeman en van Kerchem. (527)

STOOMGELEGENHIED
NAAR
Samarang en Soerabaija.
Op den 29sten Februarij.
Informatiën bij
(539) W. CORES DE VRIES.

HET STOOMSCHIP BATAVIA,
Kapt. **COUTERON,**
vertrekt op Vrijdag den 23 dezer naar SAMARANG en SOERABAIJA.
(541) W. CORES DE VRIES.

Het Stoomschip AMBON
Kapitein VOGEL,
vertrekt op Vrijdag den 24 dezer via ***Benkoelen*** naar ***Padang.***
Informatiën bij
(589) W. CORES DE VRIES.

GELEGENHEDEN
NAAR NEDERLAND
met Schepen der Heeren
A. VAN HOBOKEN & ZONEN.
Aanwezig in Indië:

Rotterdam, kapt. POORT, ligt in lading te *Indramaijoe*, maar kan spoedig gereed zijn tot vertrek naar *Batavia.*
Cortgene, kapt. DUNLOP, onderweg naar *Batavia.*
Twee Anthonijs, kapt. VAN RIJN VAN ALKEMADE.
Triton, kapt. ADRIAANS.
Zephir, „ DE VRIES.
Medea, „ LOURENS.
(Vertrek onbepaald door de heerschende mousson.)

Wordt verwacht
Jason, kapitein VAN BUREN.

Adres bij
REIJNST & VINJU, *Batavia.*
(553) ANEMAET & Co., *Soerabaija.*

Met het Snelzeilend en nieuw Amerikaansch Clipper Fregatschip
DICTATOR,
Kapt. ***A. Perega,***

groot ***1500*** Ton, wordt Passage naar **Amsterdam** aangeboden.

Dit prachtig ingerigt Schip, bekend wegens zijne snelle reizen en uiterst Comfortable inrigting heeft nog 2 groote hutten, ieder voor 2 personen ingerigt, ter zijner beschikking en zal in het laatst der volgende week de **reis** van hieruit naar **Nederland** aanvaarden.

Nadere informatiën bij
de Agenten
(521) DÜMMLER & Co.

PASSAGE NAAR NEDERLAND
wordt aangeboden met het Nederlandsch Schip
S. VAN HEEL,
kapt. **D. H. DIETZ,**

zijnde voor den overvoer van **passagiers** bijzonder doelmatig ingerigt.

Het vertrek, direkt van hier, zal plaats hebben tegen einde **Maart** of begin van **April.**

Nadere informatiën bij
de Agenten
(547) J. CEZARD & Co.

Passage naar Nederland.
Het Extra snelzeilend Ned. Barkschip
CHERIBON,
Kapitein **W. J. COERS,**
zal omstreeks **medio** Maart van hier vertrekken naar
NEDERLAND.

De zeer doelmatige en nette inrigting van dezen **Bodem,** voorzien van eene ***Badkamer*** en alle mogelijke gemakken, maakt deze gelegenheid voor ***Passagiers*** tot eene allesints aanbevelingswaardige.

Eene teekening van de Kajuitsinrigting bevindt zich ten kantore van de ondergeteekenden bij wien tevens verdere inlichtingen te bekomen zijn.

De Agenten,
(507) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Eervol, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de adsistent-resident van Madura, C. van de Velde.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den predikant bij de evangelische gemeente te Batavia ds. J. G. G. Bierhaus.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den controleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures in de residentie Soerabaija R. O. S. Steentra Toussaint, en aan den ambtenaar ter beschikking van den directeur der burgerlijke openbare werken W. J. Brouwer Sr.

Benoemd:

Tot directeur der middelen en domeinen, de gouvernements-kommissaris tot het ontwerpen en voorstellen der vereischte bepalingen van wetgeving in de Nederlandsch-Indische bezittingen buiten Java en Madura mr. W. H. du Cloux.

Tot raadsheer in het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, mr. H. W. du Perron, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, thans op non-activiteit.

Tot adsistent-resident van Madura, de secretaris der residentie Preanger Regentschappen, L. W. C. Bosch.

Tot secretaris der residentie Preanger Regentschappen, de eerste kommies ter algemeene secretarie W. J. Pahud.

Tot kommies kontroleur der inkomende en uitgaande regten te Batavia, de ambtenaar op wachtgeld A. S. Warmolts, laatst secretaris der residentie Padangsche Bovenlanden.

Tot kommies-ontvanger, tevens boekhouder bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Samarang, de kommies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Japara J. A. B. Heijnneman.

Tot tweeden kommies bij de directie der produkten en civiele magazijnen, de derde kommies op het residentiekantoor te te Muntok (Banka), M. J. Gaijmans.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de majoor der infanterie H. D. van Palenstein Helderman.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de directeur bij het groot militair hospitaal te Weltevreden (militair ambtenaar der eerste klasse) C. E. Gerard.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der infanterie W. A. J. Visser.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den officier van gezondheid der eerste klasse D. Doijer.

Tijdelijk Gesteld:

Op non-activiteit, de tweede luitenant der infanterie F. K. Martin.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.

Morgen, den 25sten dezer, 's avonds te 5 uur, worden paketten gesloten voor *Benkoelen* en *Padang,* per stoomboot *Ambon,* kapitein *Vogel.*

Landmail van Februarij.

De ondergeteekende herinnert bij deze belanghebbenden, dat de tweede mail-stoomer in Februarij den 24sten zullende vertrekken, de brievenpaketten daarmede te verzenden bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Donderdag den 23sten Februarij aanstaande:

a. des avonds te 8 uren, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz. enz.
b, des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De adsistent-resident van het Zuider- en Oosterkwartier der Ommelanden van Batavia, daartoe door den resident van Batavia gemagtigd, maakt bekend, dat door hem onder nadere goedkeuring op Maandag den 27sten dezer, des voormiddags te 10 uren, ten zijnen kantore te Meester-Cornelis in het openbaar zal worden aanbesteed de levering van het gedurende het jaar 1860 benoodigde grind voor de verharding en het onderhoud van den grooten ooster- of postweg van Batavia naar Buitenzorg, gerekend van de brug Kwitang bij paal 4 tot aan de grens der residentie bij paal 19; en zulks op de voorwaarden, welke op het gemelde bureau ter inzage bekomen zijn.

Gadinghebbenden worden uitgenoodigd, hunne inschrijvingsbilletten voor den aanvang der uitbesteding te doen toekomen aan den assistent-resident, en in persoon, of door behoorlijk gemagtigden, bij de uitbesteding tegenwoordig te zijn.

Veiling van Sapanhout.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat in den loop der volgende maand door den resident van Batavia, op een nader door hem te bepalen dag, te dier plaatse in het openbaar zal worden geveild, eene hoeveelheid van 3000 pikols sapanhout, afkomstig van Bima, Dampoe en Soembawa.

De voorwaarden van verkoop liggen voor belanghebbenden ter inzage op de residentie-kantoren te Batavia, Samarang en Soerabaija.

De resident van Madioen maakt, ten vervolge zijner advertentie van 15 October 1859 (geplaatst in de Javasche Courant dato 19 November 1859 no. 93), bij deze bekend, dat op Vrijdag den 25sten Mei aanstaande, te Ngawi, in het openbaar zullen worden verkocht, voor rekening van den lande,

1317 stuks djatti Dolken,

en te Madioen op een nader te bepalen dag in de maand Augustus e. k.,

357 stuks Balken en 1326 Kromhouten,

bodemstukken, voor- en achter-stevens, kielstukken enz. van verschillende dimensien, geschikt voor den aanbouw van praauwen van verschillende grootte, voor de riviervaart.

Nadere informatien te bekomen ten residentie-kantore en bij den adsistent-resident van Ngawi.

Aangekomen Vreemdelingen,
van 18 tot en met 22 Februarij 1860.

HOTEL DES INDES. J. C. Reijnst, v. Binnenland.—C. Rijk, v. Reede.—S. A. Roos, v. Idem.—W. Steffens, v. Idem.—J. F. S. Ermarias, v. Idem.—Riesz en echtg., v. Buitenzorg.—M. C. Vailland, v. Soerabaija.—H. S. Hoevenaar, v. Cheribon.—E. S. Raaff en fam., v. Djocjocarta.—C. J. Raaff, v. Idem.—Millard, echtg. en 1 kind, v. Samarang.—Mevr. Smulders, v. Idem.—G. A. W. Ritsema, v. Soerabaija.—Meijer, Jr. v. de Reede.—Waldeck, v Idem.—J. Muntendam, v. Nederland.—J. W. van Henesden, v. Idem.—A. Dreu, v. America.—J. A. de la Couture, v. Nederland.—Coblijn en drie dames, v. Idem.

MARINE-HOTEL. K. W. van der Weiden, v. Cheribon.—L. W. C. Keuchenius en fam., v. Nederland.—L. M. Tissot, v. Soerabaija.—A. J. Bake, v. Idem.—van Polanen Petel, v. Krawang.—W. J. Bakker, v. de Reede.—G. Ritsema, v. Soerabaija.—J. F. Detering, v. Amsterdam.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Marstman, v. Gravenhage.—Mevr. Gerrits en 4 kinderen, v. Banka.—J. L. Simon, v. Nederland.—G. H. ten Cate, v. Soerabaija.—van Gaffron. v. Borneo.—Mr. C. Vinju, v. Padang.—C. L. Anstrau, v. Nederland.—J. A. de la Cantare, v. Batavia.—Kapt. de Vries en echtg., v. Liverpool.—Kapt. Vogel, v. Singapore.—Timmer, v. Muntok.

JAVA-HOTEL. L. G. Kloppenburg, v. Padang.—C. P. de Brauw, v. Onrust.—A. J. Kroef, v. idem.—W. A. J. Kuller, v. Samarang.—J. H. R. Köhler en echtg., v. Willem I.—D. van Duijvenboden, v. Onrust.—D. W. Rost van Tonningen, v. Buitenzorg.—C. A. L. J. Jeekel, v. Pekalongan.—A. Dannberg, v. Melbourne.—L. F. Donleben, v. Riouw.—J. G. Tromp en echtg., v. Rotterdam.

HOTEL WILLEM II. R. H. Jarman, v. Beede.—de Vriese, v. idem.—Kostermans, v. idem.—H. Metman, v. idem.—M. Lucas, v. idem.—J. F. A. Noman, v. Meester Cornelis.—H. M. Vink, v. idem.—Visscher, v. idem.—N. van Marion, v. idem.—W. E. van Marion, v. idem.—H. van Dijk, v. idem.—G. C. Hepsakker, v. Samarang.—K. Galistan, v. idem.—J. F. W. van der Waag en fam., v. Padang.—Arntzen, v. Meester Cornelis.

VENDUTIEN.

Op Donderdag den 23 Februarij, voor het commissiehuis van Gebrs. Veit, op Passar Senin.

Op Vrijdag den 24 Februarij, voor het woonhuis van den heer Roos, op Goenong Sahari, door van Slooten, Morgan & Co.

Tegen 4 pCt. Vendusalaris, voor het commissiehuis van J. Speet.

Op Maandag den 27 Februarij, voor het woonhuis van den heer Lion, op Tana Abang, door Cassalette & Co.

en

Tegen 4 pCt. Vendusalaris, op het plein der Javasche Bank, van ossen, door van Sleoten, Morgan & Co.

Op Dingsdag den 28 Februarij, voor het commissiehuis van Cassalette & Co.

Op Woensdag 29 Februarij, voor het woonhuis van den heer J. Peet, door John Pryce & Co.

en

Voor het commissiehuis van Gebr. Roselje & Co.

Vertrekkende Personen.

W. Hester. — Dr. D. Doijer. — Ds. Bierhaus. — S. S. de Vries en familie. — Ritmeester Sodenkamp. — Hurrelbrinck en familie.

RIJSTCULTUUR.

Als aanvulling mijner wenken, aangaande de bestaande gelegenheid tot uitbreiding van de rijstcultuur in de ommelanden van Batavia, zoo in het vorige, als in eenige vroegere nommers van dit blad opgenomen, mag het welligt niet onnuttig geacht worden, de aandacht der hooge regering ook te vestigen op de wenschelijkheid eener verlegging van de Ooster-slokkan of zoogenaamde Kali Baroe, voor zoo verre deze nog niet achter de kampong Kramat loopt. Door deze verlegging toch zoude eensdeels op eene menigte velden, aan de Oostzijde dier kampong gelegen, levend water kunnen gebragt worden, hetgeen natuurlijk de productie derzelve oneindig zoude vermeerderen, terwijl anderdeels de groote weg van Kramat naar Meester Cornelis daardoor zeer in sierlijkheid zoude winnen.

L. Tollens.

Telegrammen van Singapore.

De *China-mail* is aangekomen. Berigten van Hongkong, loopende tot 13 dezer. *Rijst* is prijshoudend, *puike witte Java* 3 dollars, *cargo* 2½ à 2¾. *Rotting* 3 à 4. *Zwarte Peper* 8¼ à 8½. *Witte id.* 13 à 13½. Vracht op Londen £ 2 à £ 2,10. Wisselkoers 4 shilling 10.

De Europesche mail sluit te Singapore den 22 Februarij, des middags te 12 uren.

BATAVIA.

Naar wij vernemen, worden er van onderscheiden zijden bij het Gouvernement pogingen aangewend, om de regering over te halen tot de uitgave van een *Kaart van de Residentie Batavia*, volgens de groote manuscriptkaart, door de officieren der genie vervaardigd. Wij gelooven, dat deze uitgave dringend noodzakelijk is, wijl het dikwijls gebeurt, dat er door Chinezen en anderen voorschotten worden gevraagd op landerijen en produkten, waarvan men niet eens weet, of zij bestaan, en zoo men zich den naam herinnert van het land, men toch onkundig is van de juiste ligging, de grootte, de begrenzing, de hoedanigheid der landen. Dit zou door de uitgave van gouvernementswege der bovengenoemde kaart kunnen worden verholpen, waarop door verschillende kleuren de grondsoorten zouden kunnen worden afgebeeld. Zoo het gouvernement niet genegen is, die uitgave zelf te bewerkstelligen, dan zijn er wel partikulieren, die er zich mede willen belasten. Voor eenigen tijd is door een boekhandelaar hier ter stede een rekest aan het gouvernement ingediend, waarin adressant verzocht op zijn kosten en op voorwaarden, waarover hij gaarne in onderhandeling met de regering zou treden, een kopie te mogen nemen van bovengemelde kaart, om die door den druk algemeen te verspreiden. Het indische gouvernement achtte zich onbevoegd, om in dezen te beslissen en heeft over deze zaak naar Nederland geschreven, met welk advies is ons onbekend. Hopen wij, dat het ministerie van kolonien hare toestemming zal geven, en zulks op onbekrompen voorwaarden zal doen, opdat wij ons weldra mogen verheugen in het bezit eener kaart van onze residentie, die naauwkeurig en duidelijk in alle behoeften voorziet en voor een betrekkelijk geringen prijs verkrijgbaar kan worden gesteld.

— Naar men verneemt, zou den 20sten Januarij uit Nederland vertrekken, per *Willem Daniel*, kapitein de Meester, de generaal-majoor C. A. de Brauw van het Nederlandsch-Indische leger.

— 'sKonings verjaardag is hier den 19den op de gebruikelijke wijze gevierd. De parade is niet kunnen worden gehouden, uithoofde van het regenachtige weder. 's Avonds op de partij in de Harmonie heerschte een zeer goede geest, hoewel naar men zegt, er minder animo heerschte dan gewoonlijk. Alles liep zeer geregeld af.

— Gisteren avond is in de Harmonie een afscheidsfeest gegeven aan Jhr. J. C. Reijnst, oud vice-president van den Raad van Nederlandsch-Indië, die naar Nederland vertrekt.

— Gisteren zijn hier ter reede gekomen de *Java*, kapitein Lammerts van Bueren, en de *Elize Henriette*, kapitein Beterding, beide met troepen aan boord.

Aan boord der *Jason* was een detachement, sterk 160 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den luit.-kol. Kroesen, medegeleiders de 2de luitenants der infanterie en genie Heek en Krabbe, de officier van gezondheid 3de klasse Ledeboer en de apotheker 3de klasse Kieven.

Het detachement aan boord der *Elize Henriette* stond onder bevel van den 1sten luitenant der infanterie Lindgreen, die van verlof is terug gekeerd, medegeleiders de 2de luitenants der infanterie W. Schotborgh en K. Schotborgh, en is sterk 125 onderofficieren en manschappen.

Het gedrag beider detachementen gedurende de reis was goed.

— Den 20sten dezer kwam alhier ter reede Zr. M. schroefstoomschip *Het Loo*, onder bevel van den luitenant t/z 1ste klasse J. van Gogh. Dit vaartuig, dat op den 29 October ll. het vaderland verliet, heeft op zijne reis Plymouth, Cadix, Bahia en de Kaap de Goede Hoop aangedaan. De gezondheidstoestand der officieren en bemanning is goed.

— Men schrijft ons van Anjer, dd. 20 dezer:

De verjaardag van onzen geëerbiedigen koning is te Anjer met luister gevierd. Officierswoningen en kazernen waren met groen versierd, terwijl zich voor de poort eene reusachtige eereboog bevond met eene kroon en W III, in het midden, die des avonds met honderde lampen wierd geïllumineerd. De kommandant der benteng benevens de eerstaanwezende officier van gezondheid werden door de aanwezige Europeanen onder gejuich rondgedragen en herhaalde malen klonk het nederlandsche volkslied binnen de muren van het fort. Moge dit een bewijs zijn, dat ook in het bijna vergetene Bantam nog harten voor den vorst van het moederland kloppen.

— Van Bandjermassing in dato 21 Januarij jl. schrijft men ons:

Na het gebeurde met de *Onrust* is hier alles stil. Onze troepen echter zijn in verschillende rigtingen opgetrokken naar Amoenty, de hoofdplaats der muitelingen, waar al de hoofden ook vereenigd zijn. Een ieder wenschte daarbij tegenwoordig te wezen, om den afschuwelijken moord van de *Onrust* bloedig te wreken.

Al zijn er ook vier maanden over verloopen, nog telkens verneemt men partikuliere omstandigheden, die eenmaal den moord aan de familie Wijnmalen hebben vergezeld. De pen weigert ons schier de beschrijving der gruwelen. Zoo moet de Heer Wijnmalen een tijd lang een zestal muitelingen, die op hem afkwamen, op een afstand van 150 pas van hem verwijderd hebben gehouden, en durfden de lafaards hem niet naderen, uit vreeze van een dubbelloop jagtgeweer, dat de Heer W. op hen gerigt hield, terwijl zijn echtgenoot en 12jarig zoontje achter hem stonden. Eindelijk kwam een muiteling uit den hoop te voorschijn, liep bedaard tot den Heer W. zeggende: »Mijnheer Wijnmalen! gij kent mij, wilt gij gered zijn?" »Ja, zegt de Heer W., ik ken u, gij zijt mijn *sobat!*—»Welnu, zeide de ellendeling, geef dan uw geweer aan mij! »De Heer W. doet dit en op hetzelfde oogenblik geeft de schurk hem een krissteek in de borst, zeggende: »*Djangan mara!*" waarop W. met den uitroep: O God! nederstortte. Zijn zoontje neemt een stuk hout van den grond en slaat er den moordenaar mede, waarna de knaap door een slag van een parong werd nedergeveld. Mevrouw Wijnmalen werpt zich op het lijk van haren man, uitroepende: Dood mij!— Dood mij! Men scheurde haar de kleederen van het lijf en maakte op de gruwelijkste wijze een einde aan haar leven.

Bijna ongeloofelijk en toch is het de waarheid: van al die moordenaren is nog niemand opgehangen, niemand door beulshanden gedood. Slechts twee Inlanders zijn opgehangen, die Inlandsche soldaten getracht hebben tot desertie te verleiden. Nu men het gewone geregt zijn langzamen loop laat, aarzelt men meer en meer de verdachten met korte wetten, naar oorlogsregt, te straffen. Maar waarom ieder muiteling met de wapens in de hand gevat, niet van kant gemaakt? Ware dan ook een enkele min schuldige getroffen geworden, het leven der 70 opvarenden van de *Onrust* ware welligt gespaard gebleven.

Batavia. — De breuk in den telegraafkabel tusschen Batavia en Muntok is door den ingenieur der gouvernements telegrafen gevonden en gerepareerd en de gemeenschap van Batavia met Muntok en Singapore daardoor hersteld.

De kabel was nabij de eerste punt van Sumatra gebroken, tengevolge van het ankeren van een schip.

Krawang. — In den namiddag van den 12den Februarij hebben ten gevolge van zware regens en daardoor veroorzaakte bandjers twee afdammingen min of meer geleden, terwijl een totaal is weggevoerd. Door kracht van handen en den ijver der kampongshoofden is deze dam echter op den 16den daaraanvolgende geheel hersteld en heeft het water zijn gewonen loop naar de sawah's genomen.

Op den 13den Februarij ongeveer te 3 uur des namiddags brak boven de hoofdplaats Poerwakarta een verschrikkelijk onweder los en zijn bij die gelegenheid zes inlanders, die van hun veldarbeid terugkwamen, door den bliksem getroffen, waarvan een dood op de plaats is gebleven.

Samarang. — In den namiddag van den 6den Februarij omstreeks 4 uren is de tabaksloods van den heer D. F. Stoll nabij de dessa Tjerèwek (Kradenan) door den bliksem getroffen en geheel verbrand.

Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo. — Berigten over de maand December jl. melden, dat tusschen Poeloe Petak en Mengatib eene handelsprauw uit Amoentai door drie gewapende djoekong's, uit dezelfde landstreek afkomstig, is aangevallen en buit gemaakt. Van weerszijden vielen twee dooden.

Uit de afdeeling Koetei werden geene berigten ontvangen.

Te Sampit en, voor zooveel bekend is, ook in de overige districten der zuiderafdeeling heerschte eene gewenschte rust. De handel met de bovenlanden was aldaar vrij levendig. De stand van het padi-gewas te Sampit was zeer gunstig, doch in de bovenlanden moet de padi door overstroomingen veel geleden hebben.

Het kolendelven in de mijn Oranje-Nassau heeft in de maand December weinig te beteekenen gehad, vermits alle geschikte kettinggangers de verschillende expeditiën als koeli's vergezelden.

Ter hoofdplaats Bandjermassing zijn gedurende December ingeklaard 14 schepen, metende 7468 lasten, en uitgeklaard 11 schepen en 3 praauwen, metende gezamenlijk 1665 lasten. De handelstoestand aldaar nagenoeg stil, even als in de binnenlanden en andere afdeelingen, vooral na het afloopen van de *Onrust*. Aan zout werd in 1859 meer dan in 1858 verkocht 133 koijangs, 10 pikols, 40½ pond; daarentegen werd in 1859 aan regten minder ontvangen dan in 1858 ƒ 41,018,20. In 's lands pakhuizen waren nog voorhanden 1037 tonnen steenkolen.

(*Jav. Ct.*)

Soerabaija, 15 Februarij. Eergisteren is alhier van Badjoa aangekomen Z. M. stoomschip *Bali*, Luit. ter zee J. H. van Kapello, passagiers de Luit. Adj. de K[...] en 30 koelies.

— Gisteren morgen zijn van hier naar Samarang, [...] *Palembang*, kapt. W. A. J. Kuller, vertrokken tw[...] kompagnien van het 4e Bataillon, onlangs alhier v[...] Boni aangekomen.

— Ook heeft gisteren morgen de overgave van [...] kommandement van het 14e Batataillon Infanterie d[...] den Majoor Belle aan den Overste de Braauw pla[...] gehad. (*Soer. Ct.*)

LAATSTE BERIGTEN.

Londen, 10 Januarij. Graaf Walewski heeft zijn ontsl[...] genomen ten gevolge zijner sympathie voor den pa[...] en de italiaansche hertogen. Deze verandering in [...] ministerie wordt beschouwd als van 's keizers zijde [...] strekking te hebben van geheele overeenstemming m[...] Engeland in de italiaansche zaken.

— De heer de Thouvenel volgt graaf Walewski o[...]

— Men zegt dat Savoye aan Frankrijk afgestaan z[...] worden.

— Het congres is voor onbepaalden tijd uitgeste[...]

— De boodschap van den president verklaart [...] verhouding van America tot alle staten van het vaste [...] land voor vriendschappelijk, met uitzondering van Spanj[...]

— Het parlement zal door koningin in eigen perso[...] den 24sten geopend worden.

— De Porte verklaart zich van alle eindbeslissi[...] in de zaak van het Suez-Kanaal te zullen onthoude[...] totdat de Europesche mogendheden het aangaande d[...] punt eens zijn.

— Men verneemt, dat er een inschrijving voor d[...] paus zal worden geopend in Ierland en in de kath[...] lieke duitsche staten.

— Een adres aan lord Palmerston, inhoudende [...] handhaving van het wereldlijk gezag des pausen, c[...] culeert ter onderteekening in Ierland.

— In Ierland is een *monstermeeting* gehouden, strekke[...] om de sympathie voor den paus uit te drukken. [...] Roomsch-katholieken in Londen hebben een demonst[...] tie gedaan ten zelfden einde.

— Men zegt dat oostenrijksche agenten voor d[...] paus recruteren. Sardinie beklaagt zich hierover a[...] een schending der traktaten.

— Het officiele orgaan van het pauselijk bestu[...] protesteert hevig tegen het fransche manifest: *De Pa[...] en het Congres.*

— De dictator van Bologna heeft de eigendomm[...] der Jezuiten verbeurd verklaard.

— Kardinaal Wiseman en de heer Bowyer zijn [...] Rome.

— De spaansche armee dringt steeds verder in [...] tuan door.

— Tusschen Buenos-Ayres en de Argentijnsche r[...] publiek is de vrede gesloten.

— De nieuwe expeditie naar China blijft steeds [...] onderwerp der gesprekken.

— De bevelhebber der fransche strijdmagt vertr[...] heden naar het Oosten.

— [...] generaal sir Char[...] Napier is in de St. Paulskerk [...]

— Generaal sir William Napier is gevaarlijk ziek[...]

— Binnen kort zullen door een nieuwe wet den ra[...] en de traktementen der militaire betaalmeesters ge[...] geld worden.

— Omtrent de laatstelijk loopende geruchten nop[...] eene vermeerdering des legers is nog niets met zek[...] heid bekend.

— Het gouvernement heeft zijn toestemming geg[...] ven tot de formatie van een korps vrijwilligers te Co[...]

— Te Birmingham heeft de heer Bright op nieu[...] een redevoering gehouden over den *Reform*.

— De heer Hughes, de frauduleuze bankroetier, d[...] van Australie teruggebragt is, is veroordeeld tot [...] jaren dwangarbeid.

— De St. Andries koepelkerk te Dublin is geheele[...] al afgebrand.

— Haileybury College staat op het punt in een mil[...] tair depot herschapen te worden.

— Een nieuwe noordelijke expeditie van Americ[...] is ontworpen.

— Het hof is nog te Windsor.

— Lord Macauly is den 9den Januarij met groot[...] plegtigheid in de Westminster Abdij begraven.

— Het programma van de nieuwe turksche bank [...] op de engelsche beurs niet zeer gunstig opgenomen.

— Binnen weinige dagen zal er een vergadering de[...] *Great Ships Company* plaats hebben. Men verwacht[...] dat de directeuren hunne betrekking zullen neerlegge[...] en zich-zelven dan ter herkiezing voorstellen.

— Consols 95¼.

— Het nieuwe jaar is zeer gunstig begonnen, doo[...] geheel Engeland heerschen de grootste vrede en gerus[...] heid, geld is overvloedig, de handel zeer goed, en het ui[...] zigt op een vreedzame regeling der italiaansche aange[...] genheden is beter.

— De betrekkingen met Frankrijk zijn gunstiger.

— De Spanjaarden maken niet veel voortgang [...] hun moorschen veldtogt. De Mooren verdedigen zic[...] hardnekkig.

— Ten gevolge van de verandering der fransch[...] politiek, begint het handelsvertrouwen zich te te ve[...] levendigen.

Suez, 20 Januarij. [...] men berigt, dat het arti[...] leriekorps van Southampton per *Himalaya* verder na[...] China gebragt zal worden door een van de P. and [...] Company stoomschepen. Zij worden op het eind va[...] deze of in 't begin der volgende maand in Aegypte v[...] waagt, en alsdan zal de *Bombay* waarschijnlijk he[...] vaartuig zijn, waarop het ingescheept zal worden [...] daar zij, als een extraschip nog hier is, en de *Malta* [...] die den 17den Aden passeerde, zal hier voorzeker ti[...] dig genoeg zijn voor de Bombay-mail.

— De heer Parkes, burgerlijk ingenieur, vergeze[...] door een officier van ondervinding van de *Peninsular and Oriental Steam Navigation Company*, is belast m[...] een onderzoek der Roode zee, betrekkelijk het oprig[...] ten van lichttorens. Hij is reeds in Aegypte, om te[...] bereidselen tot zijn vertrek te maken.

— De stoombooten der P. and O. Company brengen stadig fransche officieren over voor China en Cochin-China.

AANKOMST DER MAIL.

Gisteren kwam alhier ter reede, van *Singapore*, het stoomschip *Amboina*, kapitein *Vogel*, medebrengende de brieven en dagbladen loopende tot 10 Januarij jl. Wij haasten ons onzen lezers het belangrijkste mede te deelen.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Rotterdam, 7 Jan. Wij hebben onder de laatste berigten in ons vorig nommer een beknopt uittreksel opgenomen van eene brochure, getiteld: *Le Pape et le Congrès*, die te Parijs het licht zag. Aan het slot voegden wij er bij, dat deze brochure ons niet van belang ontbloot toescheen. Dit was te weinig gezegd, deze brochure heeft niet alleen geheel Europa in rep en roer gebragt en de bijeenkomst van het congres zeer twijfelachtig gemaakt, maar men kan zeggen, dat zij alles beheerscht, en dat schier alles voor haar op den achtergrond treedt. Zij is, zoo men zegt door den heer Laguerronière, op last van keizer Napoleon geschreven en komt, zoo als men zich zal herinneren, op het volgende neder: Het is noodig het wereldlijk gezag van den paus in stand te houden. Het is noodig 's pausen wereldlijke magt, zoo veel mogelijk van alle op een staatsbestuur liggende verantwoordelijkheid te ontheffen, en het hoofd der kerk te plaatsen in een kring, alwaar zijne wereldlijke magt geene belemmering noch blaam voor zijn geestelijk gezag kan worden. Ter bereiking van dat doel is het noodig zijn grondgebied te verkleinen in plaats van het uit te breiden, en het aantal van zijne onderdanen eer te verminderen dan te vermeerderen. Het is noodig aan de bevolking van dien staat, welke alzoo de voordeelen van het politieke leven mist, vergoeding te geven in een zorgvuldig, vaderlijk, zuinig bestuur. Ten gevolge van dit betoog rijst een ander vraagpunt op, een vraagpunt van teederen aard, maar hetwelk naar het inzien van den schrijver, gemakkelijker op te lossen zal zijn, wanneer het in het licht der zoo even ontwikkelde beginselen beschouwd wordt. De Romagna is sedert eenige maanden feitelijk van het pauselijk gebied afgescheiden en aan 's pausen gezag onttrokken. Die landstreek staat onder eene voorloopige regering; zij wordt thans bestuurd door een gouverneur, wiens magt zich over alle staten van Midden-Italie uitstrekt. Ten voordeele dier scheiding kan alzoo worden aangevoerd, dat zij een fait accompli is. Is het nu voor den roem der kerk, voor het gezag van haar hoofd al of niet bevorderlijk, dat de Romagna weder bij het erfgoed van den Heiligen Petrus gevoegd worde? De schrijver behandelt die vraag uitvoerig en meent ze ontkennend te moeten beantwoorden.

De Engelsche dagbladen, met de *Times* aan het hoofd, juichen deze denkbeelden toe; daarbij latende uitkomen, dat de bestrijders van het Pauselijk gezag nooit zoo ver gegaan zijn als nu een der oudste zonen der kerk; de half officieele drukpers in Frankrijk stemde er mede in en de geheele Sardinische dagbladpers, met uitzondering van de ultra-katholieke *Armonia*, liet er zich hoogst gunstig over uit, hoewel men aldaar in de politieke kringen het door den schrijver voorgestelde minder gemakkelijk uitvoerbaar acht. Naar het oordeel dezer dagbladen is de brochure niet alleen ten volle de ware uitdrukking van het gevoelen van keizer Napoleon, maar huns inziens ligt de daarin besproken oplossing der voorname kwestie volkomen in de traditien van het Fransche Keizerrijk. Zij komen namelijk hierop neder, dat een dergelijk plan als in de brochure wordt voorgesteld, reeds tijdens Napoleon I door den Italiaanschen minister Aldini ontworpen en door eerstgenoemde goedgekeurd was. Volgens dit plan zou de paus afstand doen van zijn wereldlijk gezag en, met een bepaald jaarlijksch inkomen, slechts dat gedeelte van Rome behouden, hetwelk tusschen de Porta Angelica en de Porta del Cavalleggiere ligt, dat wil zeggen: de St. Petruskerk, het heilig Office, het Vaticaan en de daartoe behoorende tuinen. Daarbij zou Rome tot eene vrijstad worden gemaakt, onder het bestuur van een voor levenslang benoemden consul. Naar het plan der brochure zou er voor den paus dus niet veel meer behouden blijven.

Het behoeft voorts niet gezegd te worden, dat de brochure ook in de Romagna met het levendigst genoegen gelezen is. Zoodra zij bekend was geworden, is zij vertaald en bij groote hoeveelheden verspreid. Ook in de Hertogdommen heeft hare verschijning zeer veel vreugde veroorzaakt.

Daarentegen verzet de kerkelijke partij zich in alle landen, zoo als trouwens te begrijpen is, met alle kracht tegen de denkbeelden in de brochure vervat. Eene poging, om de Fransche regering te bewegen, het bedoelde document te desavoueren, werdt door het ministerie van keizer Napoleon verijdeld door de tegenwerping, dat de brochure anoniem en niet door den *Moniteur* wereldkundig gemaakt was, zoodat buitenlandsche regeringen er geen kennis van behoeven te nemen. [illegible] gaf voornamelijk het voorstel, om den [illegible] hij van een deel van zijn grondgebied [illegible], door geldelijke bijdragen van de Ka[illegible] in staat te stellen, om zijne waardig[illegible]. Dit denkbeeld wordt door velen [illegible] vernederend voor het hoofd der kerk [illegible] met zijne waardigheid en onafhankelijkheid [illegible] is de bisschop van Orleans tegen de brochure [illegible] in den vorm van een brief aan een Katholiek [illegible] het slot rigt de bisschop aldus het woord tot den [illegible] schrijver:

„Uw doel is [illegible] het is de buitensporigheid uwer beginselen en de [illegible] waardigheid uwer middelen waardig. De [illegible] magt met één slag vernielen, dat zou eene groote [illegible] zijn, waaraan de wereld niet gewoon is. Den paus uit Rome wegvoeren, dat is eene onderneming, welke bezwaarlijk op nieuw kan worden beproefd. Maar den paus in de provincien van zijn gebied onbekwaam verklaren en afzetten, en hem tevens te Rome bekwaam verklaren, doch eerloos maken, dat is eene slimme uitvinding, welke het voordeel oplevert van zachtkens en langzaam, maar gewis het doel te bereiken. Het is dezelfde staatkunde, die in het jaar 1809 door Frankrijk werd gevolgd, met dit onderscheid, dat de paus destijds geweldadig uit Rome werd weggevoerd, terwijl de Brochure enkel voorstelt hem er te smoren. Men moet erkennen, dat dit alles kluchtig zou zijn, indien het niet verschrikkelijk ware, en dat wij behendige tegenpartijders hebben. Wij beijveren ons om hen aan te toonen, dat de paus vrij, onafhankelijk, geëerbiedigd, met souverein gezag bekleed moet wezen. Zij antwoorden, dat zij daarvan nog dieper overtuigd zijn dan wij; en daarom maken zij van den paus . . . . . een doof en stom afgodsbeeld, roerloos en vastgeketend in het oude Rome liggende, of, om de woorden der brochure te bezigen, *zonder beweging op den gewijden steen staande*. Dat is eene zonderlinge uitlegging der verklaring: *Gij zijt Petrus en op dezen steen zal Ik Mijne kerk bouwen*. Doch, neem u in acht; immers van dien steen staat geschreven, dat hij dengene, op wien hij valt, verpletteren zal. Wij beijveren ons om aan te toonen, dat de paus voor Rome, voor Italië, voor Europa onmisbaar is, en onze behendige tegenpartijders antwoorden ons: juist, zoo denken wij ook en daarom zullen wij den paus te Rome, in het middelpunt van Italië en van Europa, zoo wel bewaren, dat hij ons niet ontsnappen kan; wij zullen hem er zoo naauw omstrengeld houden, dat niemand aan onze teederheid of aan zijne magt zal kunnen twijfelen. Er bestaat daartegen maar een bezwaar, te weten: dat ook de best beraamde plannen tegen Gods zaak kwalijk slagen. In den hoogen waakt God voor zijne kerk, met onverwachte raadsbesluiten, en des noods met donderslag, redt Hij ze uit de gevaren en maakt Hij de wijzen der aarde tot dwaasheid. Gij waant den paus overwonnen, omdat zijne provincien sedert drie maanden tegen hem in opstand gebragt zijn. Gij zijt kortzigtig en, met verlof gezegd, bot van begrip. Wij geven ons niet zoo schielijk over. De pausen hebben wel met geheel andere lieden te doen gehad en zijn niet bezweken. Gij waant den paus geruïneerd, omdat de revolutionairen, na den zwaren last zijner uitgaven nog te hebben vermeerderd, zijne financien in slechten staat verklaren; uit dien hoofde biedt gij hem kostgeld aan. Maar, neen! Hij zal geen kostgeld van u aannemen; gij zoudt welligt te eenigertijd een verwijt van uwe weldaden maken, hem daarvoor te duur laten betalen. Gij biedt hem eene aalmoes aan. O, indien het met den vader der geloovigen zoo ver moest komen, dan zal hij ze liever en met meer eer uit de hand der armen aannemen dan van u. Vijfhonderd bisschoppen, welke alom ter wereld hunne stem voor hem hebben verheven, zouden nog des noods den alouden Sint Pieters penning voor hem inzamelen; en de Katholieke wereld zou hem des noods zelfs soldaten geven. Meent gij dan, dat het Christelijke bloed in onze aderen gestold is, en dat ons het hart niet meer in de borst klopt? Wees voorzigtig! gij zult ons ten laatste kwetsen. Ik weet niet of wij behoefte hadden om wakker gemaakt te worden; doch het gelukt u bij uitstek, ons de oogen te openen."

De fiere, schier stoute taal, de juistheid der redenering geheel in het midden gelaten, van het geschrift van den bisschop is voor sommige liberalen in Frankrijk eene ergernis. De Parijsche *Siècle*, een blad van demokratische kleur, heeft den prelaat daarover hevige verwijtingen gedaan, en de *Patrie* velt mede een zeer scherp oordeel over dit tegenschrift, zeggende, dat de prelaat daarin de geheele burgermaatschappij van dezen tijd in den ban doet, den oorlog verklaart, ja, schier de vaan des oproers opsteekt.

Maar het zou onmogelijk zijn in de ruimte, waarover wij te beschikken hebben, ook maar het tiende gedeelte aan te stippen van hetgeen over de brochure en voor en tegen hare argumenten reeds geschreven is.

Zoo als we reeds zeiden — het congres is voor onbepaalden tijd uitgesteld; velen zijn zelfs van oordeel, dat er in het geheel niets van komen zal, omdat de Fransche regering geen kans ziet, de verschillende gevoelens nopens Italie op het congres tot eene gewenschte overeenstemming te brengen. Eenige Fransche dagbladen, o. a. het *Journal des Débats* betoogen dan ook reeds de nutteloosheid van zulk een congres, alsmede de onmogelijkheid, om het gezag des pausen in de Legatien te herstellen; ditmaal eenstemmig met de *Times* en andere Engelsche dagbladen, die ronduit verklaren, dat het Britsche kabinet hoegenaamd geen belang in een congres stelt. Dit en de omstandigheid, dat de Engelsche gezant te Parijs, lord Cowley, plotseling naar Londen vertrokken is, heeft, in verband met andere indicia, voedsel gegeven aan de vrij algemeen verspreide meening, als zou Frankrijk aan Engeland hebben voorgesteld een protocol aangaande de definitieve organisatie van Italie op te maken. Dit protocol zou door Frankrijk, Sardinie en Engeland onderteekend en dan aan de goedkeuring der andere mogendheden onderworpen worden. De keizer, voegt men er bij, die de brochure *le Pape et le Congrès*, alleen heeft doen verschijnen, om het congres te vertragen zooal niet onbe-paald te doen uitstellen, zou op die wijze de onvermijdelijke omwegen wenschen te ontgaan van een diplomatike onderhandeling, die ten slotte tot eene voor Frankrijk ongunstige beslissing zou kunnen leiden.

In hoeverre het gerucht van deze combinatie waar is, kan natuurlijk niemand zeggen. Niet onwaarschijnlijk is, dat daarmede in verband staat de aftreding des Franschen ministers van buitenlandsche zaken, graaf Walewski, die opgevolgd wordt door den heer de Thouvenel, thans Fransch gezant bij de Porte. Bij het corps diplomatique begreep men, trouwens reeds voor eenige dagen, dat de gewigtige verandering in de keizerlijke politiek, eene verandering van persoon voor het hoofd van het depart. van buitenl. zaken noodzakelijk maakte. Graaf Walewski toch, die steeds gezind was voor de herstelling der verdreven vorsten, zou spoedig in eene moeijelijke positie verkeerd hebben, tegenover de vertegenwoordigers der mogendheden. Zijne vervanging door den heer de Thouvenel heeft dan ook niet bevreemd en is slechts de uitdrukking van de nieuwe politiek des keizers, Overigens vergelijke men het artikel van de *O. D. Post*: „Het geheim der brochure."

Voorts behoort nog onder de geruchten, dat Oostenrijk zich geneigd zou hebben getoond, om afstand te doen van Venetie, indien men mogt willen overgaan tot de oprigting van een centraal Italiaansch koningrijk, waarvan Venetie alsdan deel zou uitmaken. Oostenrijk zou daarmede vooral tot doel hebben, om de vorming van een Opper-Italiaansch koningrijk, onder den scepter van Piemont, tegen te werken. Wij geven dit gerucht voor hetgeen het is.

Bij de gewone receptie ter gelegenheid van den nieuwejaarsdag, waarbij ook de pauselijke nuntius aanwezig was, heeft de keizer der Franschen op den ontvangen gelukwensch hoofdzakelijk geantwoord: „Ik dank het corps diplomatique voor zijn gelukwensch bij gelegenheid van de vernieuwing des jaars. Ik gevoel mij bijzonder gelukkig, dat ik u dit maal mag herinneren, hoe ik, sedert ik het hoogste gezag heb aanvaard, steeds den diepsten eerbied voor erkende regten aan den dag heb gelegd. Het onveranderlijk doel mijner pogingen, zijt daarvan overtuigd, zal dan ook wezen, om allerwege, zoo veel van mij zal afhangen, vertrouwen en vrede te herstellen."

Hoe de periodieke drukpers over dit antwoord des keizers denkt, zal men later zien.

Behalve de aangelegenheid der brochure en het onbepaalde uitstel van het congres, valt weinig belangrijks te melden.

De staat van zaken in Hongarije blijft dezelfde. De leden der hooge aristokratie in Oostenrijk, die staatsambten bekleeden, hebben besloten ten behoeve van de schatkist afstand van de tractementen te doen. Van meer belang is de mededeeling, dat de eerstvolgende ligting in Oostenrijk geen voortgang zal hebben. Eene keizerlijke ordonnantie, waarbij een meer liberaal beginsel betreffende de uitoefening van takken van industrie wordt gehuldigd, heeft een goeden indruk gemaakt.

De Belgische kamer van gedeputeerden heeft de vernietiging van de verkiezingen te Leuven bevolen en is daarna tot 17 Januarij gescheiden.

Eindelijk heeft de Spaansche zeemagt eene offensive beweging aangenomen en de forten aan den mond der rivier Tetuan vernield. Kort daarna behaalde de generaal Prim eene schitterende overwinning op de Mooren, die niet minder dan 1500 man op het slagveld lieten.

Uit de Turksche hoofdstad verneemt men, dat Kibrisly-pacha in ongenade geraakt is en dat Ali-pacha waarschijnlijk tot groot-vizier benoemd zal worden. De voorstanders van hervorming en bezuiniging zijn zeer ter neder geslagen over den val van dien staatsman, omdat die val als een triomf van de oud-Muzelmansche partij beschouwd wordt. Kibrisly-pacha is, naar men beweert, alleen gevallen, omdat hij doortastende hervormingen in de finantieele aangelegenheden des harems wilde brengen. Alle vrouwen hadden zich dus tegen hem vereenigd. Men wist geen beter middel, dan hem van plannen tegen de regering des sultans te beschuldigen. De grootvizier heeft officieel door middel van eene circulaire ter kennis van de mogendheden gebragt, dat de Porte hare goedkeuring aan het ontwerp tot doorgraving der landengte van Suez niet weigeren zou, wanneer de Europesche regeringen het allen op dit punt eens waren.

NEDERLAND.

Rotterdam, 7 Januarij. Sedert ons vorig berigt bleef de weersgesteldheid hier te lande bijzonder zacht; het kwik daalde nauwelijks beneden 40° F. en klom op den dag herhaaldelijk boven 50° F. Al de rivieren zijn reeds geruimen tijd los en de scheepvaart weder geheel hersteld. Het ijs is gelukkig afgedreven en heeft aan dijken en dammen geen schade veroorzaakt.

— De Nieuwejaarsdag is ten hove met een luisterrijk familie-diner, bij H. M. de koningin-moeder, gevierd. Den volgenden dag had er een prachtig diner bij HH. MM. plaats. Het werd door H. M. de koningin-moeder, HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik, prins Frederik, Z. D. H. den hertog van Saxen-Weimar en HD. dochter prinses Anna bijgewoond, terwijl daarop genoodigd waren 's konings ministers, de groot-officieren van 's konings huis, het militair en civiel huis van HH. MM., benevens de hofprediker ds. Ruitenschild en eenige andere personen. Gedurende het diner werden door het muziekkorps van het regement grenadiers en jagers eenige stukken uitgevoerd.

— Z. M. de keizer van Oostenrijk heeft het grootkruis der St.-Stephanus orde vereerd aan Z. K. H. den prins van Oranje. Aan den graaf van Bijlandt heeft Z. K. M. het grootkruis der orde van de IJzeren kroon geschonken, terwijl aan den heer van den Bosch de Leopoldsorde 2de klasse, en aan den heer van Pallandt de Leopoldsorde 3de klasse is verleend.

— De Overland-post, loopende tot 5 November, is den 28sten December hier te lande aangekomen.

— De in 1858, op zijne heerlijkheid Burgst, nabij Breda, overleden generaal-majoor baron Nahuys heeft als oudraad van Neêrl. Indië, door de hooge betrekkingen, waarin hij 30 jaren op civiel en militair gebied, in de Oost geplaatst was, een hoogst belangrijk archief betrekkelijk onze Overzeesche bezittingen nagelaten, waarmede de taal-, land- en volkenkunde onzer koloniën in hooge mate kan worden gebaat. Thans is, na 's konings magtiging, aan de Delftsche akademie, in het bibliotheek-lokaal, voor het belangstellend publiek toegang verleend tot de merkwaardige verzameling van papieren, uitmakende het Indisch archief, door de douairière Nahuys van Burgst, aan de Delftsche akademie ten geschenke vereerd, om, geheel in den geest van den overledene voortdurend te blijven strekken ten nutte van de beoefening der Indische wetenschap, en alzoo in 't algemeen tot welzijn van het vaderland.

In den nacht van 1 op 2 Jan. heeft Zutphen, ja het geheele vaderland een groot verlies geleden. De heer D. Bomhoff Hz., bekend letterkundige en lexicograaf, is in den ouderdom van bijna 69 jaar overleden. Hij was geboren te Vaassen, en verhief zich, door eigene werkzaamheid des geestes, van papiermakersjongen tot een der eerste taalkundigen van ons land. Nederig van gemoed, beschieden in den omgang en toegankelijk voor een ieder, was hij algemeen geacht bij al degenen, met wie hij in eenige betrekking stond.

— Z. M. heeft benoemd tot ridder der Militaire Willemsorde 4de klasse den kapitein J. C. Steenberge, van het wapen der inf. van het leger in O.-I., (thans met verlof hier te lande) ter zake van het door hem gehouden gedrag bij de expeditie in de maand April 1856, tegen de zeeroovers op de noordkust van Minahassa; tot 2den luit. in Oost-Indie, bij de inf. de serg. A. H. Selleger en M. J. Stevels; bij de art. H. F. A. Scherer; — erkend W. J. Jacobson, als consul van Belgie te Padang; —

— Uit Ysselstein schrijft men, dat den 21sten Dec. 's morgens in de Protestantsche kerk aldaar eene lang gewenschte plegtigheid heeft plaats gehad. Men zal zich herinneren, dat het Provinciaal Utrechtsch Genootschap zich ten taak had gesteld, om de beide praalgraven Gijsbrecht van Aemstel, met zijn echtgenoot, Berte van Heukelom en hun zoon Arnold van Ysselstein, met zijn echtgenoot Maria van Henegouwen, en dat van Aleid van Kulemburg, in genoemde kerk aanwezig, en die door den tijd zoodanig hadden geleden, dat zij in vele opzigten onkenbaar waren geworden, te doen restaureren. Het genootschap had daartoe de hulp van den bekwamen beeldhouwer E. F. Georges ingeroepen, die zich bereid verklaarde aan dien wensch te voldoen, en zich dan ook nitmuntend van de op zich genomen taak heeft gekweten. Daar alles thans in orde was, wenschte de commissie van genoemd genootschap, met deze zaak belast, de beide historische kunststukken aan kerkvoogden van genoemde kerk over te dragen. Deze commissie, bestaande uit prof. R. C. Millies, prof. S. Karsten, dr. L. J. F. Janssen uit Leyden en mr. J. S. Vernéde, had zich naar Ysselstein begeven, en gezelschap van den heer Georges, en werd door de kerkvoogden welwillend ontvangen. In het bijzijn van burg. en weth. en verdere notabelen van IJsselstein, gaven dr. Jansen en prof. Karsten in korte aanspraken het aan hen toevertrouwde aan de kerkvoogden terug; de heer Koelesmit, pres. kerkvoogd, bedankte zoowel de leden van het genootschap, als in het bijzonder de leden der commissie, die zoo vele zorgen en kosten zich hadden getroost, om deze kunstwerken in hun voormaligen toestand te herstellen, en bragt daarna bijzondere hulde aan den kunstenaar, die met zooveel talent als ijver zijne krachten tot dit doel had veil gehad. Een woord van dankbaarheid, door den heer Georges geuit, voor de hem toegebragte hulde, besloot deze plegtigheid.

— Reeds in het jaar 1834 werd door jhr. C. A. Rethaan Macaré er de aandacht op gevestigd, dat de dichter Jacob Cats, die, zoo als bekend is, vele jaren te Middelburg heeft doorgebragt, van 1603 tot 1623 zou gewoond hebben in de lange Noordstraat aldaar, in het huis naast de societeit de *Vriendschap*, gemerkt L. n°. 151, waar thans eene school voor meisjes is gevestigd. Daarbij werd de wensch uitgedrukt, dat door het plaatsen van een eenvoudigen gedenksteen in den gevel van dat huis, de gedachte aan het verblijf van Cats binnen deze stad zou worden levendig gehouden.

Deze zaak bleef geruimen tijd zonder gevolg, doch werd in den aanvang van dit jaar door de heeren jhr. mr. Paspoort van Grijpskerke, wijlen mr. S. de Wind en mr. J. A. de Stoppelaar ter harte genomen.

Men wilde zich echter eerst de volkomene zekerheid verschaffen, dat werkelijk het genoemde perceel tot woning van Cats heeft gestrekt, en door laatstgenoenden heer werden uit de oudste registers en andere bescheiden, in het gemeente-archief voorhanden, de meest voldoende bewijzen daarvan opgespoord. In eene vergadering van het *Zeeuwsche genootschap der wetenschappen* werd daarvan mededeeling gedaan en tevens eene schetsteekening overgelegd van den steen, die vermoedelijk nog vóór het einde van dit jaar (1859) in den gevel van gemeld huis zal prijken.

— Met belangstelling zullen de beoefenaren onzer geschiedenis vernemen, dat mr. Groen van Prinsterer op nieuw een deel van zijn belangrijk werk: *Archives ou correspondance inédite de la Maison d' Orange-Nassau*, heeft uitgegeven. Dit deel, het *vierde* der tweede *serie*, bevat, behalve vele fragmenten, 240 brieven, geschreven gedurende de jaren 1642 — 1650.

ENGELAND.

Volgens eene opgave in den *Times* bestaan de oorlogsvloten van de verschillende staten uit het volgende aantal schepen, (waarbij de kleinere vaartuigen zijn medegerekend, hetgeen bij de Skandinavische staten vooral in het oog springt): Engeland 626, Frankrijk 448, Rusland 164, Zweden 311, Noorwegen 143, Denemarken 120, de Vereenigde Staten 79, Holland 139, Belgie 7, Spanje 82, Napels 121, Oostenrijk 135, Portugal 37, Sardinie 28, Pruissen 55, Griekenland 26, Turkije 49, Brazilie 27, Peru 13, Chili 5 en Mexico 5.

FRANKRIJK.

Parijs, 20 Dec. De *Courrier du Havre* deelt thans het volgende, aan eene geloofwaardige bron ontleende en op den jongsten oorlog in Italie betrekking hebbende, feit mede. Op den dag van den veldslag van Solferino waren, naar men verzekert, de keizer van Oostenrijk en zijn geheele staf, gedurende verscheidene uren, krijgsgevangenen der Franschen. Zij waren namelijk te Pio Martino, de plaats waar de beide souvereinen den volgenden dag hunne eerste bijeenkomst hadden, als ware het ingesloten. Keizer Frans Joseph zou tegen den avond in een overdekt rijtuig vertrokken zijn, voorgegaan door den groothertog van Toskane, die te paard was met de pistool in de hand. Zij slaagden er in, met behulp der duisternis, het hoofdkwartier van het leger te bereiken, waarvan de tegenspoed van den slag hem verwijderd had.

— Er wordt te Parijs eene collecte gedaan voor eene vrouw, die de eenige afstammeling is van den beroemden Racine en in de diepste armoede leeft. De keizer heeft voor 10,000 frs. ingeschreven; de keizerin en de jonge prins voor 9000 frs.

TURKIJE.

Te Marseille zijn berigten ontvangen uit Konstantinopel. Daaruit blijkt dat de Fransche gezant officieel den reeds lang verwachten stap heeft gedaan; hij heeft namelijk ten behoeve van den heer de Lesseps de uitvaardiging gevraagd van een firman, betreffende de doorgraving van het Kanaal van Suez; terwijl hij ten deze ondersteund is door de gezanten der groote mogendheden, natuurlijk met uitzondering van dien van Engeland, terwijl de Sardinische gezant zich ook aan de zijde van den heer de Thouvenel heeft geschaard. Eene onstuimige zitting van den Turkschen ministerraad is hierop gevolgd, waarin Fuad-pacha de verklaring heeft afgelegd, dat hij tot die doorgraving niet mogt medewerken, vermits hij zich persoonlijk verbonden had, tegen de doorgraving te zullen stemmen. Hoewel het nu voor niemand een geheim was, hoezeer de Fransche en Engelsche gezanten bij ministeriele veranderingen en wijzigingen in het Turksche kabinet, om den meesten invloed intrigueerden, ten einde in den strijd der wederzijdsche belangen, zoo mogelijk, de overwinning op elkander te behalen, zoo is de verklaring van Fuad pacha, in den ministerraad afgelegd, toch eene niet onaardige bijdrage, vermits hij er vrij duidelijk voor is uitgekomen, dat hij die doorgraving niet mogt goedkeuren, omdat — hij met den Engelschen gezant ruggespraak had gehouden. Overigens is, om een einde aan deze netelige kwestie te maken, besloten de zaak te renvoijeren aan de groote mogendheden, met verzoek tevens, om zich met Engeland te verstaan.

Washington Irving.

De laatste brieven uit America bragten eene treurige tijding. De beroemde schrijver Washington Irving is den 30sten Nov. ll. te Boston overleden.

Hij werd den 3den April 1783 te New-York geboren. Zijn vader was een Schot en zijne moeder eene Engelsche; beiden stierven toen hij nog zeer jong was, en zoo bleef hij aan de zorg zijner oudere bloeders toevertrouwd.

Zijne slechte gezondheid verhinderde eenigzins zijne klassieke studien, doch bevorderde de ontwikkeling van zijn opmerkingsgeest. Aan de gewaarwordingen zijner jeugd is men zijne geestigste werken verschuldigd. Hij begon zijne litterarische loopbaan met de *Letters of Jonathan Oldstyle* (1802). Omtrent dit tijdstip vertrok hij naar Europa, bezocht Frankrijk, Italie, Zwitserland, Holland, Engeland, en keerde in 1806 naar New-York terug, waar hij den titel van advokaat aannam, welke bediening hij echter nooit uitoefende.

In 1808 verscheen zijn *Salmagundi*, welk fantazie-werk een ontzaggelijken bijval verwierf. Eenige jaren later, toen de oorlog aan Engeland werd verklaard, trad Irving vrijwillig in dienst, en verkreeg den titel van kolonel [1814].

Ofschoon *Salmagundi* was gevolgd geworden door eene kluchtige *History of New-York*, waarin hij met de in America gevestigde Hollanders den spot dreef, was de literatuur voor hem slechts een tijdverdrijf; maar toen hij in 1808 gansch geruïneerd werd door den val van het handelshuis zijner broeders, besloot hij van zijne pen te leven.

In 1820 gaf hij zijn beroemd *Sketch Book* in het licht; in 1822 zijn roman *Bracebridge Hall*, en in 1844 zijne *Tales of a traveller*, welke zijn naam in America en Engeland populair maakten.

In 1826 begaf hij zich naar Spanje. Het gezigt van dit land, zoo vol van groote herinneringen en merkwaardige gebeurtenissen, dreef hem aan tot het schrijven van geschiedkundige werken. Te Madrid bezocht hij de boekerijen, maakte kennis met den afstammeling van Christoffel Colombus, den hertog van Veraguas, die hem veel dienst bewees. en schreef zijne *History of the life and travels of Christopher Columbus* [4 boekdeelen, 1838].

In 1829 gaf hij in het licht *The conquest of Grenada*, en in 1832 tegelijker tijd het beroemde werk, *The tales of the Alhambra and the travels and discoveries of Columbus companions.*

Het Americaansche gouvernement beloonde Washington Irving met zijne aanstelling tot gezantschapssecretaris, en later tot gezant te Londen.

Na eene zestienjarige afwezigheid keerde hij, in 1832, naar New-York terug, waar hij in triomf ontvangen werd, en bezocht de verschillende staten der Unie, vooral de indiaansche stammen, waarover hij verscheidene werken schreef.

In 1842 werd hij als gezant van America naar Madrid gezonden, welke bediening hij vier jaren waarnam. Daarna trok hij zich uit het openbaar leven terug, om zich geheel aan de kunst te wijden, op zijne villa *Sunnyside* aan de boorden der Hudsonrivier.

Sedert dien tijd heeft hij nog uitgegeven: eene levensbeschrijving van Olivier Goldsmith; een leven van Mahomet; een leven van Washington enz. Washington Irving is welligt de Americaansche schrijver, die in Europa en vooral in Engeland het meest befaamd is. Men heeft hem »den Wouwermans der Engelsch-Americaansche letterkunde" bijgenaamd.

De Paus en het Congres.

(*Slot.*)

IX.

In Italië, meer dan overal elders, is Frankrijk verpligt, zijne liberale staatkunde te blijven volgen. Frankrijk heeft zorgvuldig vermeden, de feitelijke regeringen van Centraal-Italië aan te moedigen en te erkennen. Het heeft alle mogelijke diplomatische stappen beproefd, om de regeringen en de bevolkingen te verzoenen. Maar het mag en kan niet vergeten, dat deze regeringen zijn opgekomen, ten dage dat Oostenrijk is teruggetrokken. Zij zijn ontstaan uit een regtmatig verzet tegen de vreemde heerschappij en uit eene edele, nationale beweging tegen Frankrijk, dat juist zoo even de onafhankelijkheid van het schiereiland had gered.

In Bologna, even als in Modena, in Parma en in Florence, is derhalve minder het gezag der vroegere heerschers, dan wel de invloed van Oostenrijk verbroken, doordien ongelukkigerwijze de heerschers het nationaal karakter hunner souvereiniteit hebben uitgewischt.

Het ware voorzeker wenschelijk geweest, indien datgene, wat door eene reactie van het zoo lang onderdrukt nationaal gevoel is gevallen, weder, onder waarborging der verlangde hervormingen, had kunnen worden opgerigt. Terwijl Frankrijk daaraan arbeidde, bleef het zijner politiek van gematigdheid getrouw.

Wilde Frankrijk echter verder gaan, wilde hij heden tegen het Italiaansche volk de zegerijke bajonetten keeren, die het, een half jaar geleden, tegen Oostenrijk beschermden, zoo zou hij in regtstreeksche tegenspraak met al zijne beginselen handelen. Geen verstandig mensch zal hem dezen raad geven.

Doch, wanneer Frankrijk niet kan interveniëren, late het Oostenrijk begaan! Zoo spreken de voorstanders der vreemde interventie in Italië. Wij hebben alle wisselvalligheden van een grooten oorlog ondergaan; wij hebben daarbij vier overwinningen behaald, 50,000 man verloren, 300 millioen uitgegeven, Europa in zijne grondvesten doen schudden, en dit alles dáárvoor, dat Oostenrijk, een dag na den vrede, in het schiereiland weder de heerschappij zou bemagtigen, die het in den vooravond zijner nederlaag uitoefende! Magenta en Solferino zouden dus slechts tropheën voor de middenwereld geweest zijn! Onze soldaten zouden dus slechts voor ijdelen roem hun bloed hebben vergoten! De Fransche heldenmoed zou dus onvruchtbaar wezen! Neen, neen! de Fransche staatkunde levert noch zoodanige tegenstrijdigheden, noch zulke zwakheden op.

Oostenrijks heerschappij in Italie is ten einde! Dit is het groote, door den vrede van Villafranca geheiligde resultaat van onzen veldtogt. Om te gelooven, dat Oostenrijk nogmaals naar Florence, Parma, Bologna zou kunnen oprukken, zou men moeten aannemen, dat het ons overwonnen had. Laten wij zijner loyauteit en zijn gezond verstand het regt doen wedervaren, dat het niet verlangt zoo iets te doen; en zij, die dit in Frankrijk te zijnen behoeve bespreken, vergeten te gelijker tijd, wat onze grondstellingen ons gebieden, en wat onze eer ons verbiedt. Onze beginselen gebieden ons, Italië aan zich-zelven over te laten en de souvereiniteit te eerbiedigen, welke wij het hebben hergeven, onder de voorwaarde, het regt met het Europeesch evenwigt in overeenstemming te brengen. Onze eer verbiedt ons, Oostenrijk een regt tot gewapende interventie toe te staan, dat wij ons-zelven niet toestaan.

Derhalve kan Frankrijk voor de herstelling van het wereldlijk gezag des pausen in de Romagna niet interveniëren, en ook niet veroorloven, dat Oostenrijk daar geweld bezige, om de bevolking te dwingen, terwijl het zich zelven de aanwending van geweld ontzegt.

X.

Wanneer noch Frankrijk, noch Oostenrijk intervenieert, waar is dan de arm, welke de Romagna weder tot gehoorzaamheid zal terugbrengen? Misschien die eener Italiaansche mogendheid? Slechts eene enkele zou die rol op zich kunnen nemen, namelijk Napels, maar is dit wel mogelijk? Het koningrijk der Beide-Sicilien wordt door een geest beheerscht, die der regering niet toestaat om troepen uit de Abruzzen te verwijderen. Het heeft al zijne krijgsmagt noodig, om de gevaren in zijn eigen binnenste te bestrijden en wanneer het een strijd begon, dan zou het eene omwenteling te vreezen hebben.

Dit zou de grootste onvoorzigtigheid zijn, welke tot nadeel der orde en vooral van de magt des pauselijken stoels zou worden begaan. De revolutionaire brandstoffen, die in het Italiaansche schiereiland verborgen zijn zijn tot nu toe slechts voor eene uitbarsting bewaard door de lijdelijke houding der verschillende partijen, wier ontmoeting de aanstekende vonk moet te voorschijn brengen. Tegenover den koning van Napels, den voorvechter van het absolutismus, zou de koning van Sardinie, de beschermer der volksvrijheid, opstaan. Een burgerkrijg zou ontstaan en regeringloosheid het gevolg van zoodanige onzalige poging zijn.

De gewapende interventie van Napels zou dus slechts onheil stichten, wanneer zij ook mogelijk ware. Maar zij is niet mogelijk, want het zou een openbare inbreuk zijn op de aan alle Italiaansche staten opgelegde onzijdigheid. Wanneer een Napolitaansch leger werkelijk den Kerkelijken Staat binnenrukte, dan zou niets het Piemontesche leger verhinderen Parma en Toskane te bezetten. Eene zoodanige wanorde zou niet alleen eene geweldige omkeering van alle internationale beginselen zijn, maar ook bovendien een verzet tegen de regtsmagt van Europa, welke, terwijl zij het regt der bijzondere souvereinen eerbiedigt, ook verpligt is over de algemeene orde te waken, en tevens belang stelt in de Europesche veiligheid en in het Europeesch evenwigt. Om die belangen te waarborgen, verbiedt deze Eurodesche regtsmagt aan alle regeringen van Italie eene gewapende interventie te bewerkstellingen, welke een vergrijp tegen de onderling beloofde waarborgen zou zijn. Napels kan, even zoo min als Frankrijk of Oostenrijk, te Bologna intervenieren.

XI.

Slechts eene eenige interventie is regtstreeksch werkzaam en regt magtig: het is de interventie van het gezamentlijk Europa, dat op een congres over alle kwestiën belist, welke de hervorming der rijken en de herziening der verdragen betreffen.

De competentie van een Europeesch congres wordt door de beginselen van het internationale regt-zelf vastgesteld. Voor de wetten, welke de volken onderling, even als voor die, welke de burgers van een en hetzelfde volk verbinden, vormt de plegtige erkenning van het algemeen belang en de algemeene toestemming het conventioneel regt. De praktijk stemt hier met de theorie overeen, en wij zien in de geschiedenis, dat de koningrijken zich achtereenvolgends door verdragen gevormd, uitgebreid, veranderd en hervormd hebben.

De verdragen van 1815 hebben het politiek bestaan van Italië en de indeeling van zijn grondgebied vastgesteld. Het afstaan van Lombardije aan Frankrijk en de overgave daarvan aan Sardinie was eene bijzondere, vrijwillige daad van Oostenrijk, die in niets de organisatie der onafhankelijke staten van Italië, zoo als die op het Weener Congres waren bepaald, prejudicieerde. Om de grenzen dezer staten te veranderen, moest men zich tot dezelfde jurisdictie wenden, welke die grenzen heeft vastgesteld, namelijk, tot alle mogendheden, die de verdragen van 1815 hebben onderteekend.

Dit geschiedde in het bij art. 19 van het Zuricher verdrag gevoegde voorbehoud, en dit voorbehoud had tot onmiddelijk gevolg de bijeenroeping van een congres, welks zamenkomst op den 5den Januarij is bepaald.

Het Parijsche congres heeft de volkomen magt, datgene te veranderen, wat het Weener congres heeft in het leven geroepen. Het in 1815 te Weenen verzamelde Europa gaf de Romagna aan den paus. Het in 1860 te Parijs verzamelde Europa kan daarover anders beschikken.

En daarbij verlieze men niet uit het oog, dat thans eene beschikking, tegenovergesteld aan die van 1815, niet denzelfden aard als de vroegere zou hebben. In 1815 beschikte men over de Romagna; wanneer men ze daarentegen in 1860 den paus niet teruggeeft, dan registreert men eenvoudig een voldongen feit.

De competentie van het congres kon derhalve niet worden geloochend, want wilde men die thans bestrijden, dan zou men op eene consequente wijze moeten verklaren, dat het Weener congres, dat voor het grootste gedeelte uit oneensgezinde mogendheden bestond, niet het regt had ten gunste van den paus over de Marken en de Romagna te beschikken.

Misschien zegt men, dat het pauselijk gebied ondeelbaar is, maar dit is eene door de geschiedenis wederlegde dwaling. Er is geen grondgebied, dat aan meer veranderingen en onzekerheden is blootgesteld, dan het erfdeel van den heiligen Petrus. De Romagna, welke aan paus Stephanus II door Pepin werd geschonken, welke later aan het Fransche rijk terugkwam en de twistappel was van verschillende aanmatigingen, verviel eerst onder Lodewijk XII weder aan den pauselijken stoel. Zoo was het ook met de Marken, die, na vele oorlogen, eerst door Lodewijk Gonzaga bij den Romeinschen staat werden gevoegd.

Eindelijk onderteekende in 1796 een paus, Pius VI, te Talentino een tractaat, waarbij hij voor eeuwig, voor zich en zijne nazaten, aan Frankrijk het gebied van Bologna, Ferrara en de Romagna afstond. Hij deed tevens afstand van de regten, die hij op de stad en het regtsgebied van Avignon en het graafschap Benaissio kon doen gelden, welke beiden thans het departement Vaucluse vormen.

En werkelijk was Avignon in 1791 tegen den pauselijken legaat in opstand geraakt en had het verlangd, bij Frankrijk te worden ingelijfd. Eene acte der constituerende vergadering bevestigde deze inlijving, die eerst bij het verdrag van Tolentino door den paus werd erkend.

Het gebied der kerk is dus, zoo als sommige personen bew-

ven, het niet te veranderen en ondeelbare erfgoed der kerk, waaraan men niet mag raken, en in dit geval moet den paus de souvereiniteit over het departement Vaucluse teruggegeven, òf dit gebied is, gelijk alle anderen aan verandering onderworpen; maar dan is het ook aan vrome, maar afhankelijke personen veroorloofd, om over de grootere of mindere uitbreiding dezer veranderingen te spreken. Men weet, dat niets een paus verpligt toe te geven, en juist tegenover de sterkste magt is zijne zwakheid, wanneer zij door het goede regt wordt beschermd, onoverwinnelijk.

Het gebied van den Kerkelijken Staat is dus even zoo min ondeelbaar, als de omvang van dit gebied onveranderlijk is. Gelijk alle eigendommen, is ook dit aan den invloed der gebeurtenissen onderworpen; het kan vergroot en verkleind worden, al naarmate zijne belangen of de algemeene noodzakelijkheid der politiek zoodanige vergrooting of verkleining vorderen. In die betrekking is niets absoluut. Alleen de geestelijke magt van den paus is onveranderlijk, gelijk de waarheden, die zij vertegenwoordigt, en de dogmata, welke zij leert. Wat de door een hooger beginsel aan die geestelijke magt verbonden wereldlijke magt betreft, zoo is die noodzakelijkerwijze aan alle voorwaarden der menschelijke zaken onderworpen. Het zou zijn de goddelijke magt verkleinen en minachten, wanneer men zou willen vergoden, wat slechts menschelijk is, en aan inrigtingen een karakter van eeuwigheid toeschrijven, welke, als alle toevalligheden, als alle vooruitgang der maatschappij, aan verandering zijn onderworpen.

XII.

Alle gronden, welke men mitsdien aanvoert, om de bevoegdheid van het congres te verkorten en zijn vrijheid te binden, zijn zonder eenige waarde. Europa, dat in 1815 Italie heeft opgeofferd, heeft nog veel meer het regt, het in 1860 te bevrijden en te redden. Het regt blijft hetzelfde; het geldt hier alleen het beter toe te passen.

Wat nu de bijzondere tegenwerping van zekere personen betreft, dat de meerderheid der groote mogendheden, schismatisch zijnde, onbevoegd is, den paus een zijner provincien te ontnemen, hierop antwoorden wij: Daar diezelfde mogendheden haar in 1815 aan den paus hebben gegeven, zoo hebben zij ook het regt te onderzoeken of niet te onderzoeken, of zij ze hem in 1860 zullen laten.

Wat is er in den tegenwoordigen stand van zaken te doen, om schijnbaar zoo onvereenigbare belangen te vereenigen?

Twee uiterste partijen staan tegenover elkander; de eene, die den paus alles wil ontnemen, de andere, die hem alles zou willen teruggeven.

Dit zijn, onzes erachtens, twee evenzeer onvoldoende stellingen, welke beiden, ofschoon radikaal tegen elkander overstaande, eene gelijke uitkomst voor het pausdom zouden hebben.

Wij gelooven, dat er iets anders kan geschieden. Ten eerste wenschten wij, dat het congres, als wezentlijk beginsel der Europesche orde, de noodzakelijkheid van de wereldlijke magt des pausen moge erkennen. Dit is, voor ons, het hoofdpunt. Dit beginsel schijnt ons toe meer waarde te hebben dan het meer of minder uitgebreide bezit, dat een natuurlijk gevolg van dat beginsel is. Wat dit bezit-zelf betreft, zoo is de stad Rome bijna van uitsluitend gewigt. Het overige is slechts van ondergeschikten aard. De stad Rome en het erfgoed van den heiligen Petrus moeten den opper-priester door de groote mogendheden, met een aanzienlijk inkomen, worden gewaarborgd, dat de Katholieke Staten aan het opperhoofd der kerk, als de schatting des eerbieds en der bescherming, betalen. Eene Italiaansche militie, uit de kern van het bondsleger genomen, moet de rust en onschendbaarheid van den H. stoel waarborgen. Een zoo veel mogelijk ontwikkeld gemeentelijk beheer moet de pauselijke regering van alle administratieve details ontheffen en een deel van het openbare plaatselijk leven schenken aan hen, die het algemeene politieke leven ontberen. Eindelijk moet elke verwikkeling, elke gedachte van oorlog of revolutie van het pauselijke gebied verwijderd worden gehouden, opdat men kunne zeggen: »Daar, waar de stedehouder van Christus heerscht, daar heerschen ook eendragt, welvaart en vrede".

Het is de taak van het congres, deze omvorming, noodzakelijk geworden tot bevestiging van de wereldlijke magt des pausen, te bewerkstelligen. Gelijk reeds in den aanhef is opgemerkt, staat deze bevestiging in naauw verband met het belang van Europa. Als wereldlijke en goddelijke instelling heeft het pausdom niets van de menschen te vreezen; het is eeuwig. Als staatkundige instelling is het aan alle beproevingen en ongevallen blootgesteld, die onafscheidbaar zijn van al wat menschelijk is. Welnu, aan de algemeene eer en veiligheid moet er veel aan gelegen zijn, dat het pausdom niet in dien vorm worde getroffen, welken het door den tijd en de geschiedenis heeft verkregen. Katholiek of schismatiek, de groote mogendheden hebben daarbij een even groot belang. Want de onafhankelijkheid van het kerkelijk opperhoofd is niet alleen eene gewetens- en godsdienst kwestie, maar ook een waarborg voor het zedelijk evenwigt op de wereld. Deze groote aangelegenheid kan derhalve voor niemand onverschillig zijn, en wij kennen geen waardiger ligchaam dan het groote scheidsgeregt, om daaromtrent uitspraak te doen.

Waartoe zal het dienen, zich illusien te maken? Door den zamenloop van verschillende omstandigheden, door eene aaneenschakeling van oorzaken, die ver in het verleden moeten gezocht worden, is de wereldlijke heerschappij van den paus in haar tegenwoordig bestaan ernstig bedreigd. Dit is een zwaar ongeluk, dat wij uit het diepst onzes harten betreuren; maar het is ook een groot gevaar, welke het pligt is voor staatkundige en godsdienstige mannen, tot heil der kerk en van Europa te weren. De Heilige stoel staat op een vulkaan, en de paus, die door God is aangesteld, om den vrede op aarde te bewaren, wordt zelf onophoudelijk met eene revolutie bedreigd. Hij, de verheven vertegenwoordiger der hoogste zedelijke magt hier op aarde, handhaaft zich slechts door de bescherming van vreemde wapenen, en die militaire hezettingen beschermen hem slechts, terwijl zij hem compromitteren. Zij wekken tegen hem de ligtgeraaktheid van het nationale gevoel op; zij getuigen, dat hij zich noch op de liefde, noch op de hoogachting van zijn volk kan verlaten.

Dit is een beklagenswaardige toestand, welken alleen verblinding en kortzigtigheid kunnen wenschen, langer te doen voortduren, doch die eene verlichte en eerbiedige genegenheid bedacht moet doen zijn, spoedig daaraan een einde te maken. Voorziening ten deze is noodig, dringend noodzakelijk; slechts de verklaarde vijanden van het pausdom en zijne blinde vrienden kunnen eene zoodanige voorziening van de hand wijzen. Het is niet te doen, het erfgoed van den heiligen Petrus te verkleinen, maar wel het te redden.

Toen Frankrijk zich ten gunste van Italie verklaarde, was het groote belang der redding van het pausdom stellig eene der ernstigste zorgen van de staatkunde zijns souvereins. Keizer Napoleon heeft begrepen, dat de in 1849 door zijne wapens herstelde en sedert beschermde wereldlijke magt des pausen in haar staatkundig bestaan ernstig bedreigd is. Hij heeft begrepen, dat men voor de bevrijding van Italie het pausdom moest redden. God heeft zijne onderneming gezegend en hem de zege geschonken. Maar zijn roem ware een onvruchtbare, bijaldien hij, terwijl hij aan een volk zijne nationaliteits-regten teruggeeft, niet de kerk hare onafhankelijkheid waarborgde.

Keizer Napoleon I heeft door het concordaat de nieuwere maatschappij met het geloof verzoend. Met het genie van een staatsman en de naauwgezetheid eens regtschapenen, heeft hij de altaren weder opgerigt en aan het edele Frankrijk, dat door het scepticismus vernederd, door de regeringloosheid, op een dag van waanzinnigheid „de godin der rede" genoemd, bezoedeld was, zijne eeredienst teruggegeven.

Moge zijn erfgenaam eenmaal de eer hebben, den paus, als wereldlijk heerscher, met zijn volk en met zijn tijd te verzoenen! Dit is het, waarom alle waarlijk katholieke harten God moeten smeeken.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		NAAR
Februarij	17	Nederl. Ind.	Zwaluw	P. P. Bloem	Batavia	16 Febr.	Sydney
"	18	Nederlandsch	Aleijone	H. C. Haacke	Amsterdam	10 Nov.	Soerabaija
"	—	Amerikaansch	W. Scart	A. Drew	Melbourne	22 Jan.	Batavia
"	—	"	Southern Cross	B. P. Howes	Manila	6 Febr.	Boston
"	19	"	George Lee	D. H. Barston	Melbourne	19 Jan.	Singapore

Aangekomen schepen te *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
Februarij	18	Ned. Indisch	brik	Atiatoor Rachman	Sech Bafadel	Toboalij	15 Febr.	B. J. Jacobs.
"	—	"	stooms.	Palembang	W. A. J. Kuller	Soerabaija	14 "	W. Cores de Vries.
"	—	Gouv	"	de Draak	Wedden	Muntok	11 "	
"	19	Nederlandsch	bark	Alcijone	Haacke	Amsterdam	10 Nov.	Busing, Schröder & Co.
"	20	Z. M.	stooms.	Het Loo .... lt. t/z. 1 kl.	J. van Gogh	Nederland	29 Oct.	
"	—	Ned. Indisch	"	Batavia	A. A. Couteron	Singkawang	17 Febr.	W. Cores de Vries.
"	—	"	schoener	Baros	E. Oort	Padang	5 "	van Ommeren, Rueb & Co.
"	—	Amerikaansch	schip	Thomas W. Seard	Drew	Melbourne	22 Jan.	Paine, Stricker & Co.
"	—	Zweedsch	bark	Amazone		"		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
"	21	Ned. Indisch	stooms.	Ambon	W. Vogel	Singapore	18 Febr.	W. Cores de Vries.
"	—	Nederlandsch	schip	Jason	J. H. Lammerts v. Bueren	Rotterdam	15 Nov.	Reynst & Vinju.
"	—	"	bark	Elise Henriette	P. J. Deterding	Amsterdam	10 "	B. Kopersmit & Co.
"	—	"	brik	Marten Jacoba		Liverpool	18 Oct.	Martin, Dyce & Co.
"	—	Ned. Indisch	bark	Oeij Sinjo	Kouw Bien	Pecalongan		Gezagvoerder.

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Februarij	19	Ned. Indisch	bark	Liong Goan Zephijr	Goei Potjoan	Cheribon
"	—	Pruiss.	schip	der Sud	G. Malchow	Nederland
"	—	Ned. Indisch	"	Padang Pandjang	C. M. van Nooijen	China
"	21	"	"	Egbert	B. Tormijn	P.manoekan
"	—	"	bark	Maijmoon	Said Kassim	Cheribon
"	22	Nederlandsch	"	Alcyone	Haacke	Soerabaija
"	—	Nee. Indisch	"	Wilhelmina Cox	Reisiger	Samarang
"	—	Nederlandsch	"	Friesland	Mispelblom Beijer	"

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Wilhelmina en Clara	C. Abrahamsz Jr.		Haager & Schuurman,
"	"	Ardjoeno	J. F. A. Rapp	Samarang en Soerabaija	"
"	"	Catharina Maria*	A. van der Tak		"
"	schip	Nederland*	P. Hoekstra		"
"	bark	Konink. Ned. Yachtclub*	F. L. Zack	Nederland	van Ommeren, Rueb & Co.
"	"	Abel Tasman*	J. B. Rijken		B. Kopersmit & Co.
"	"	Java	S. S. van Dam		"
"	"	A. R. Falck	D. van Duijvenboden	Amsterdam	"
"	"	Sagitta*	Bakker		C. Bahre & G. Kinder.
"	"	S. van Heel*	P. Dietz		J. Cezard & Co.
"	"	Medea	J. Lourens		Reijnst en Vinju.
"	"	Mercator	H. van der Wouden	Samarang	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
"	"	Chritiaan Huijgens	J. van Katwijk	Samarang	"
"	"	Ida Elisabeth	Kramers	Nederland	Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
Ned. Indisch	brik	Atiatool Rachman*	Sech Bafadel	Banka via Cheribon	B. J. Jacobs.
"	"	Ocean*	Giam Liangsoeij		Buijs, Jacobsen & Co.
"	bark	Hairol Baril*	Sech Arfan	Cheribon	"
Engelsch	"	Menaur*	N. Andrews	Singapore	Martin, Dyce & Co.
Spaansch	schip	Reina del Oceano*	Sarachaga		Dümmler & Co.
Amerikaansch	bark	Dictator*	Zerega		"
"	"	Union*	Willey	China	Paine, Stricker & Co.
Amerikaansch	"	Rebecca*	E. Micheuer		C. Bahre & G. Kinder.
Hanov.	bark	Esperance*	H. A. Teyen	Golf van Perzie	E. Meormann & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN
Februarij.	10	Ned. Indisch	bark	Jenoer	Said bin Alie	Batavia
"	11	Nederlandsch	bark	Hollandia	P. Wap	Samarang
"	—	"	"	Oceaan	E. P. Poestkoke	Batavia
"	—	"	"	Henriette Wilhelmina	G. H. Bock	"
"	—	Amerikaansch	"	Noiseman	Haskele	"
"	12	Zweedsch	bark	Sir Charles Napier	C. Y. Walleij	Batavia
"	—	Ned. Indisch	"	Zein	Sech Dana	Banjermassing
"	13	"	stooms.	Palembang	W. A. J. Kuller	Samarang
"	14	"	"	Padang	Guijot	Batavia
"	—	Nederlandsch	bark	Henriette	Chevallier	Samarang
"	—	Ned. Indisch	"	Joosrool Karim	Said Aboebakar	Banjermassing
"	—	"	"	Bientang Banat	Kaliboo	Grissee
"	—	Z. M.	stooms.	Balie .... luit. t/z.	J. W. J. H. van Capelle	Banjermassing
"	15	Nederlandsch	bark	Welvaart	J. N. Moor	Tjilatjap
"	—	"	"	D. F. Visser	W. van de Linden	Pemberg
"	—	"	"	Nova Zembla	A. J. B. Howijk	Batavia
"	—	Ned. Indisch	"	Fathal Haer	Sech Alawan	Singapore
"	—	"	"	Almoktasin	Said Alhabsie	Banjermassing

Vertrokken schepen van *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Februarij.	9	Z. M	stooms.	Gedeh .... kapt. luit. t/z.	A. F. Siedenburg	Koerstellende om de Oost
"	10	Ned. Indisch	bark	Fathul Karim	Sech Fagie	Ternate
"	—	"	"	Assa Dulla	Kassan	Bandjermassing
"	11	"	"	Krabbe	Mardam	Pasoeroean
"	—	Ned. Indisch	"	Fathul Moebarak	Hamda Noordin	Molukkos over Balie
"	12	Engelsch	"	Augusta	J. R. Babut	Nederland.
"	—	Balineesch	"	Tjainoor	Daeng Brahim	Grissee
"	13	Nederlandsch	"	Johannes Lodewijk	A. H. van der Waal	Nederland
"	—	Engelsch	"	Scotia	G. W. Ward	Pasoeroean
"	—	Nederlandsch	"	Doggersbank	P. J. Kerkhoven	Nederland
"	14	Ned. Indisch	stooms.	Kraton	Kariedin	Pasoeroean
"	—	"	"	Palembang	W. A. J. Kuller	Batavia
"	—	"	bark	Faid Alim	Said Alhabassij	Grissee
"	—	"	"	Kalıemantan	Lie Oentat	Bandjermassing

In lading liggende schepen te *Soerabaija.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Pruissisch	bark	Dolphin	Klein	Nederland	Fraser, Eaton & Co.
Hamburgsch	"	Arracan	Kuhlken		"
Engelsch	"	Amelia Breillat	John Morris	Sydney	"
Amerikaansch	"	Norseman	Haskell	China	"
Hamburgsch	"	Herschel	Hauschild		Mathieu, Ebbs, Ruijs & Co.
"	"	John Herman,	K. J. Dickmann	Amoij	"
Amerikaansch	"	Witch	Hultman		"
Nederlandsch	"	H. Vincentius à Paolo	de Groot	Nederland	"
"	"	Hollandia	Wap		"
Zweedsch	"	Sir-Chales Napier	Valleij	Amsterdam	"
Nederlandsch	"	Delftshaven	Schaap		B. Kopersmit & Co.
"	"	Amstel	Rademaker		"
"	"	Sumatra	Grivel		"
Zweedsch	"	Caroline	A. P. Dijberg		B. J. van Eck & Co.
Nederlandsch	"	Almelo	R. P. Tjebbes		Schimmelpennick & Co.
Fransch	stoomkorv	Phlegeton ..... Kapt. de frégate,	Theodore Picard		P. Kervel
Nederlandsch	bark	Agatha en Maria	W. B. van Zijp		P. Kervel & Co.
"	"	Vrijhandel	W. Leverstein		"
"	"	Galilei	T. J. H. Koch	Amsterdam	"
Engelsch	"	Saugeen	H. Versight	Oostzee	J. F. van Leeuwen & Co.
Nederlandsch	"	E. W. van Dam van Isselt	J. C. Kolm		"
"	"	Valparaiso	Kok	Makasser	"
"	"	Johanna Elisabeth	Van Riem	Makasser	"
"	"	Per Aspera ad Astra	Admiraal		"
Engelsch	"	Nina	W. Lingard		Hill, Broekman & Co.
Hamburgsch	"	Amazone	Fock		"
Nederlandsch	"	Neerlands Koningin	G. Geerling		E. ten Brink & Co.
"	"	Henriette Wilhelmine	N. J. de Vries	Nederland	"
"	"	Zephir	Beck	Rotterdam	Anemaet & Co.

Aangekomen schepen te *Indramaijo.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Feb.	6	Ned.	schip	Rotterdam	Poort	Pasoeroean
"	8	"	bark	Herman	van Velthoven	Batavia

Vertrokken schepen van *Indramaijo.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Feb.	6	Ned.	brik	Prinses Amelia	Groeneveld	Sing. via Cher.
"	12	Pruiss.	schip	Der Sud	Malchon	Ned. via Bat.

Aangekomen schepen te *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN.
Feb.	9	N. I.	bark	Singlie	Tio Hongkim	Cheribon

Vertrokken schepen van *Tagal.*

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	6	Ned.	schip	Graaf v. H. Reinesten	Wansteker	Samarang
"	7	"	"	Johannes Anthonius	Metz	Nederland

Aangekomen schepen te *Pecalongan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Feb.	5	N. I.	bark	Oeij Sinjo	Kouw Bien	Cheribon

Vertrokken schepen van *Pecalongan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Feb.	4	N. I.	bark	Esperance	Lie Kiangkong	Rembang

Aangekomen schepen te *Probolingo.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Fb.	1	Gouv.	kruisb.	No. 16	Noog	Bezoekie
"	4	Ned.	bark	Albrecht Beijling	Muller	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Probolingo.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Feb.	2	Ned.	bark	Batavia	v. d. Straaten.	Nederland
"	6	"	"	Alcor	van Oppen	"
"	—	Gouv.	kruisb.	No. 16	Noog	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Patjitan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Feb.	5	N. I.	schip	Gertrude	Sobela	Prigie

Aangekomen schepen te *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	30	N. I.	kotter	Klara	Sahak	Banjoewangie
„	31	„	schoen.	Fathal Haet	Said Beladram	Sampang
Feb.	1	„	bark	Fathool Madjie	Said Asegaf	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	31	N. I.	brik	Fathal Haer	Moulahaille	Grissee
Feb.	1	„	kotter	Mabroek	Said Banie	Balie

Aangekomen schepen te *Banjoewangie.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	29	Ned.	schip	Per Aspera ad Astra	Admiraal	uit zee terug.
„	30	„	„	Dorothea Henriette	Smit	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Banjoewangie.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	27	Ned.	schip	Eclipse	Doeksen	Nederland
„	—	„	„	Stad Assen	Haverbult	„
„	—	„	„	Macasser	Rip	Rotterdam
„	28	„	„	Maria Elisabeth	van der Valk	Dordrecht
Feb.	2	„	„	Grondwet	Kamminga	Nederland

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven. 24 Dec. Vier Gebroeders, Bunk, Batavia.
31 Mary Goddard, Haring, dito.
1 Jan. Hendrika, Aalborg, dito.
Franklin, Lilar, Baltimore.
2 Factorij, Jansen, Batavia.
Constance, Kimmerer, Padang.
4 Joan, Laseur, Batavia.
Ternate, Cars Tz., dito
5 Maria Anna, Overgaauw dito.
Hellevoetsluis 4 Jan. Karel August, Huiser, dito.
8 Joan Jacob, Wilphorst, dito
Texel 26 Dec Bellatrix, Sandberg, dito.
30 Celeritas, Wagner, dito.
31 Willem Frederik, Visser, New-York.
3 Jan. Zeenymph, Visser qq., Batavia.
Baron van Hardenbroek, Henny, dito.
Amalia Augusta, van Marle, dito.
Elisabeth Antoinetta, Bezier, dito.
5 Rijnbrandt, Lange, dito.
Drie Vrienden, Nolting, dito.
Alida Maria, de Vries, dito.
Vlissingen 24 Dec. Brouwershaven, Jansen, dito.
31 St. Haarlem, Brand, Buenos-Ayres.
1 Jan. Vrede, Nickers, dito.
Abeona, Don, dito.
Elisabeth, Bijl, dito.
3 Johanna, Rooster, Rio-Janeiro.

Vertrokken.

Brouwershaven. 6 Jan. Catharina Wilhelmina, Popken, Batavia.
Allegonda Jacoba, Deurholst, Amboina.
Arnold Böninger, Haahagen, New-York.
Hellevoetsluis. 8 Jan. Leila, Haines, Baltimore.

Zeilklaar.

Brouwershaven. 9 Jan. Erasmus, van Heyningen, Amboina.
Jeannette Cornelia, Verhoeven, Singapore en China.
Hellevoetsluis 9 Jan. Krimpen a/d. Lek, Ouwehand, Japan.
Admiraal de Winter, Hoek, Batavia.
Koning en Vaderland, van Bruggen, Soerabaija.
Wilhelmine, Blekkingh, dito.
Resident van Son, van der Hoff, Singapore via Cardiff.
Zes Gezusters, Rutgers, dito. via Newcastle.
Riga, Treeto, New-York.
Johanna, Nordenholtz, Rio-Janeiro.
Twee Vrienden, Meijer, Philadelphia.
Parvel, Fischer, Buenos-Ayres
Texel 9 Jan. Azia, Molenaar, Batavia.
Nicot, Ames, dito.
Wassenaar, [illegible], dito.
Marg. [illegible], [illegible], dito.
Koning Willem III, Zeylstra, Soerabaija.
Pantalon, Nepperus, Sydney.
Amazone Abbink, dito.
Jacoba en Christina, Jaski, Melbourne.
Sperwer, Schreuder, Singapore.
Sliedrecht, van Wijngaarden van Rees, Buenos-Ayres.
Joh. Maria Christina, Gerter, Cardiff.
Cath. Geertruida, Mos, Sunderland.

240ste Staats-Loterij.

PRIJZEN VAN *f* 400 EN DAARBOVEN.

5e *Klasse.*

1ste Lijst: Nos. 9405 10062 en 14397, ieder *f* 1000; Nos. 1045 4741 4957 6795 10283 13492 en 18788, ieder *f* 400; Nos 11345 11585 12027 12298 en 12579, ieder *f* 200; Nos 864 [illegible] [illegible] 3839 5434 6348 7403 7629 9372 11596 13264 13573 16497 16643 en 16679, ieder *f* 100

2de Lijst: No. 16791, *f* 25 000; Nos 4877 5494 9360 13850 en 18029, ieder *f* 1000; Nos 2317 2990 en 5546, ieder *f* 400; No 18231, *f* 200 Nos 6039 en 18161, ieder 100

3de Lijst: No 1691, *f* 10,000; No 4743, *f* 3000; Nos 909 4462 5617 5845 11439 13288 13471 en 17925, ieder *f* 1000; Nos. 432 en 12388, ieder *f* 400; Nos 2046 4032 7679 en 12458, ieder *f* 200; Nos 418 4338 5632 5680 10487 10712 12968 13251 13926 en 14269, ieder *f* 100.

4de Lijst: No. 9784, *f* 2000; Nos 18459 en 15558, ieder *f* 1000; Nos. 14597 en 15567 ieder *f* 400; Nos 838 7645 10897 en 17313, ieder *f* 200; Nos 1848 6614 6920 14404 15145 16134 16745 en 18132, ieder *f* 100

5de Lijst: Nos 866 en 2587, ieder *f* 1000; Nos 959 4022 6287 7623 13999 en 18879 ieder *f* 400; Nos 2044 12434 en 18119, ieder *f* 200; Nos. 2389 4567 5193 9499 11711 18814 18882, en 18881, ieder *f* 100.

6de Lijst: Nos 7131 7583 en 9164, ieder *f* 1000; Nos 1227 4345 en 17504, ieder *f* 400; Nos 7009 en 17165, ieder *f* 200; Nos 2289 4526 5936 7602 10564 11311 13277 14118 18310 18340 en 18813, ieder *f* 100

7de Lijst: No 10510, *f* 1000; Nos 278 3366 [illegible] en 12478, ieder *f* 400; No. 11721 *f* [illegible]; Nos. 2076 2572 4110 8826 11923 13022 16124 17243 17589 17683 17979 en [illegible], ieder *f* 100.

Aangekomen Passagiers.

Van Batavia: Per Bellatrix, kapt. Sandberg: De jongen heer E. D. Lanooy.

Per Zeenymph, kapt. Visser qq.: De heeren B. Logger, kapt. der inf en familie; J. Huizer, luit. der inf; jhr. F. von Schmidt auf. Altenstadt en zoontje; mevr. Tenbroek en 11 kinderen.

Per Baron van Hardenbroek, kapt. Henny: De kapt-luit. t/z E. M. C. Baak.

Per Amalia Augusta, kapt. v Marle: Mevr. de Wed. J. Young

MARKTBERIGT.

VAN DEN 7 JANUARIJ 1860.

te Amsterdam en Rotterdam,

Toen wij, nu een jaar geleden, bij de beschouwing der met handel en nijverheid in verband staande gebeurtenissen van het voorgaande jaar, er ons over verheugden dat ons land, op eene zoo boven verwachting gelukkige wijze den schok, veroorzaakt door den in 1857 losgebarsten storm, had doorgestaan, vermoedde men niet dat de gunstige verwachtingen, welke men op grond der bestaande omstandigheden omtrent de toekomst koesterde, zoo spoedig zouden verijdeld worden.

Eenige weinige woorden door den keizer van Frankrijk op Nieuwjaarsdag geuit, waren het, die geheel Europa deden te wapen snellen en verscheidene mogendheden in eenen krijg verwikkelden waardoor het vertrouwen dat nog naauwlijks hersteld was, weldra op nieuw zeer gevoelig werd geschokt en die de ondernemingsgeest zoodanig en échec hield dat de ter beschouwing voor ons liggende handelsbeweging van het jaar 1859 geenzins beantwoordde aan de vooruitzigten, welke bij den aanvang bestonden en zelfs minder bevredigend mag genoemd worden, dan die van het voorgaande jaar.

De handel, welke aanvankelijk begon te herleven, verflaauwde reeds spoedig en ondervond bij het meer en meer dreigend worden der politieke verwikkelingen eene bijna totale stremming, welke met de onzekerheid omtrent de al of niet vredelievende bedoelingen van het keizerrijk voortduurde. Toen eindelijk in de maand Junij de vijandelijkheden werkelijk waren uitgebroken, had zulks wel veel minder invloed op het handelsverkeer dan men had kunnen verwachten; doch de vrees, dat welligt nog anderen in den strijd mogten worden medegesleept, maakte dat de koopers uiterst omzigtig bleven en slechts in de dringendste behoeften werd voorzien, hetwelk bij vele artikelen eene verlaging der prijzen te weeg bragt — Wel is waar vertoonden zich nu en dan eenige speculanten om van deze flaauwe stemming te profiteren; doch in vele gevallen werd hun doel niet bereikt, daar de vrede, welke eindelijk in de maand Julij werd gesloten, op alles behalve voldoende grondslagen rustte en dus de vrees voor nieuwe staatkundige moeijelijkheden vootdurend ongunstig op Europa's handel influenceerde, zoodat met uitzondering van enkele artikelen, de prijzen zich niet merkbaar herstelden.

Het zal nu afhangen van den al of niet gunstigen uitslag van het te houden congres, of wij ons spoedig over eene betere stemming aan onze warenmarkt zullen mogen verheugen. Mogt het resultaat bevredigend zijn en de vrede op duurzame basis hersteld worden, zoo koestert men de gunstigste verwachtingen omtrent den invloed, welke zulks op den verderen loop des handels zal uitoeffenen; daar men alsdan op grond der thans bestaande geringe voorraden in handen der kleinhandelaren, een levendigen omzet te gemoet ziet, terwijl de verhouding tusschen voorraad en behoefte dan weder den natuurlijken prijsstand van ieder artikel zal regelen.

De scheepvaart verkeert nog altijd in denzelfden toestand welken wij reeds in het vorige jaar te betreuren hadden, daar de voorhandene scheepsruimte steeds van te grooten omvang blijft voor het bestaande goederen verkeer, niettegenstaande de werkeloosheid aan onze scheepstimmerwerven gedurende de laatste 12 maanden bijna onafgebroken voortduurde.

(*Wordt vervolgd.*)

MARKTPRIJZEN.

TE BATAVIA, DEN 22 FEBRUARIJ.

Arak, *f* 47,50,— afgedaan.
Koffij, Java *f* 35.50,—
———, Padang, geen voorraad.
Suiker No. 16 *f* 16,— geringe voorraad
Jenever A. V. H. bij Reynst en Vinju *f* 12,— p. kelder, in Consumptie.
Rijst, Indramaijoe met zakken, niet aan de markt.
———, witte Batavia, 1ste kwaliteit, *f* 150,— @ *f* 160,— } weinig voorraad.
———, „ „ 2de kwaliteit, *f* 140,— @ *f* 150,— } weinig voorraad.
———, Cagar *f* 120 @ *f* 130,—
Wisselkoers op Holland 101%, Gouvernement 6/m. pari, Engeland *f* 11,85. Singapore *f* 2,50. China *f* 2,85. Calcutta *f* 123.

TE SAMARANG, DEN 17 FEBRUARIJ.

Koffij, *f* 34,— oogst opgeruimd.
Suiker No 16, *f* 16,— geboden.
Indigo, *f* 3,90,— voor eerste qualiteit.
Koehuiden, *f* 55 @ *f* 56,— ℔ kodie.
Buffelhuiden, *f* 40,— ℔ kodie.
Staart Peper, oogst opgeruimd.
Rijst ordinair wit, *f* 140 @ 150,— ℔ koijang @ 28 picol. zonder zakken.
„ carga „ *f* 115 @ 130,— idem. idem.
Klapper Olie *f* 25,—
Katjang „ *f* 25,—
Rotting *f* 9,—
Kadjang Matten, *f* 8,50,—
Wisselkoers op Holland pari à 101 pCt.

TE SOERABAIJA, DEN 16 FEBRUARIJ.

Suiker *f* 16,—
Koffij, *f* 35 @ *f* 37,—
Rijst, (Carga) ℔ koijang
Idem (witte) „ „
Koehuiden ℔ pic.
Arak ℔ legger *f* 45,—
Olie (Klapper.)
Olie (Katjang)
Kadjang Matten *f* 11,—
Rotting *f* 8 @ *f* 9,—
Wisselkoers pari.

TE PASOEROEAN, DEN 15 FEBRUARIJ.

Suiker No. 16 *f* 16 nominaal
Rijst, (witte) ℔ koyang *f* 180,—
Id. (carga) „ „ „ 150,—
Olie, (klapper) pic. „ 25,—
Id. (katjang) „ „ 20,—
Wisselkoers pari

Restant Producten in 's lands pakhuizen, den 15 Februarij 1860.
39,951-84 „ Koffij oogst 1859.

Den 15 Februarij waren in de Gouvernements Pakhuizen afgeleverd, uit den oogst van 1860.

DER FABRIEK		Gouv. levering PIC. SUIKER.	vrije beschikking.
Wangoon Redjo,	a	10,582—39.	5,080—05
Aidjo Sarie,	a	14,180——.	12,867—60
Ardie Redjo,		16,000—11.	
Yoso Wilangoon,		7,789—72.	
De Hoop,	a	12,118—77.	5,274—57
Djacatra Oost,	a	9,800——.	14,716—01
De Onderneming,	a	11,050—01.	14,618—21
Wono Redjo,	a	9,306——.	9,843—93
Kloerahan,	a	16,304—04.	10,976—80
De Goede Hoop,	a	6,860——.	5,017—61
Gaijam,	a	10,998——.	4,788—46
Becassie Oost,	a	7,884——.	13 124—91
Dankbaarheid,	a	7,056——.	5,980—04
Soeko Redjo,	a	7,500—08.	11,286—99
Kawis Redjo,		11,530—57.	5,762—73
Parie Redjo,	a	3,000—10.	4,166——
Pleret,	a	10,272—03.	5,850—19
Te Zamen		166,176—82 pic. Suiker.	127,968—10
		178,681—27 „ Koffij.	

N. B. van de fabrieken met a. geteekend in de Gouvernements levering afgeloopen.

HANDELSBERIGTEN.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

VAN DEN 13 TOT EN MET DEN 18 FEBRUARIJ 1860.

Aanvoer.

Van Nederland per Ned. schip *Medea*, gez. Lourens, agt. Reynst en Vinju.

1000 keld. genever, 400 vs. boter, 100 hammen, 12 vn. gez. vleesch, 15 do. spek, 40 led. leggers, 40/m. steenen, *Agenten*
54 vn en 11 kn wijn, 1 do modewaren, *J. Cezard en co.*
100 hammen, 25 ps. ger. vleesch, 100 vs. boter, *L. Platon en co.*
9 kn. manufact, *Kessler en co.*
6 kn. champagne, *Bornand en co.*
15 kn. provisien, 1 do kleederen, 1 do. zuren, *van Ommeren, Rueb en co.*
90 led. leggers, *Dümmler en co.*

Van Engeland per Eng. schip *Menaur*, gez. Andrews, agt. Martin, Dyce en co.

900 md aardewerk, 200 vn. bier, 14 coll. verf, 746 do. manufact, *Agenten.*
17 coll. manufact., *Burt, Myrtle en co.*
1 coll. modewaren, 100 vn. bier, 100 do cement, 66 coll. manufact, *Adam en co.*
6314 stav en 225 bund. ijzer, 174 coll manufact, *Pitcairn, Syme en co.*
34 coll. manufact., *Maclaine, Watson en co.*
1308 stav en 120 bund. ijzer, 6 vn zink, 30 coll manufact., *Borneo C. Limited.*
104 platen en 101 bund ijzer, 7 coll. diversen, *Hunter, Houghton en co.*
259 ks. blik, 10 tonn. ballast ijzer, *Order.*
50 tonn. steenkolen, 1400 coll manufact., *Voor Singapore.*

Van Nederland per Ned. schip *Nederland*, gez. Hoekstra, agt. Haager en Schuurman.

3 rijtuigen, 4 coll. provisien, *G. Suermondt*
130 vn. bier, 4 kn provisien, 60 do. kaas, 130 vs. boter, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
50 vn. bier, 47 kn en 7 bn. manufact., 115 vs. boter, 284 kn. wijn, *Order.*
210 vs boter, 5 ks kaas, 64 coll. provisien enz, *J. Cezard en co.*
40 bn. zakken, 2 md. diversen, *Gumprich en Strauss.*
20 kn. wijn, *John Pryce en co.*
9 bn dekens, 18 coll. manufact., *van Ommeren, Rueb en co.*
14 bn. zakken, 30 vs harst, *B. Kopersmit en co*
24 kn. provisien, 28 do. kaarsen, 20 vn. bier, 1 kt. likeuren, 25 vs. boter, 2 kn. diversen, *Zijne Exc de Gouverneur-Generaal.*
35 ks. gedr. vruchten, 44 do. bier, *Agenten.*
12 kn. papier, *G. Buijs en co.*
4 kn. diversen, *Pandel en Stiehaus.*
9 coll. medicijnen, *Göring en co.*
2 coll manufact., *E. Moormann en co.*
25 vs. terpentijn, *Kessler en co.*
2 kn glaswerk, 1 do. zilverwerk, 5 do. wijn, 3 do. koopmanschappen, *O. I. M. v. Adm. en L.*
1 kt. diversen, *Umbgrove.*
19 coll. diversen, *Nauta.*
36 kn. provisien, *Engelhard en co.*
28 kn. meubelen en marm. steenen, *Gebr. Roselje en co.*
15 kn. wijn, 64 coll provisien enz., *Leroux en co.*
16 kn wijn, *J. Cezard en co.*
16 vn wijn, *Busing, Schröder en co.*
1 vn. verf, *C. Bahre en G. Kinder.*
4 kn meel, 22 coll. provisien, *Schimmelpenninck en co.*
7 coll provisien, *Haager en Schuurman.*
1 kn. kantoorbeh, *H. M. van Dorp.*
2 kn. diversen, *G. Kolff en co.*
3 kt. kramerijen, *Jacometti en co.*
23 kn. koek en banket, *Dümmler en co.*
40 vs. zilv. munt, 1 partij steenkolen, *N. H. M.*

Van Nederland per Ned. schip *Christiaan Huijgens*, gez. Katwijk, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

10 vs. zilv. munt, 100 vs. kop. munt, 100 do. kop. do. 25 kn. opium, *N. H. M.*
40 vn. wijn, 2 kn. piano's 2 do. manufact., *E. Moormann en co.*
6 kn. kramerijen, 1 do. parfumerien, 1 do. machinerien, 1 do. porcelein, *Picart.*
200 keld. genever, *Engelhard en co.*
2 kn. manufact., *Busing, Schröder en co.*
4 kn. lederwerk en wielen, *Oudart frères.*
10 kn. manufact, *Niederer.*
20 kn. wijn, *Pandel en Stiehaus.*
20 kn. wijn, 2 do. ... . 52 led. leggers, *J. Cezard en co.*
213 coll. .... *B. Andreas en co.*
90 coll. manufact., *Maclaine, Watson en co.*
1 kt. zeep, 1 do. diversen, 100 vs. boter, *Gumprich en Strauss.*
31 kn. schrijfbeh., *Cassalette en co.*
1 kt. kunst bloemen, *John Pryce en co.*
10 kn. manufact., *C. Bahre en G. Kinder.*
40 bn. zakken. 100 vn. bier, 90 md. min. water, 2 kn. stroohoeden, 200 vs. boter, 1 kt. kramerijen, 6 do. wijn, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
9 kn. groentens enz., *B. Kopersmit en co.*
40 led. leggers, *van Ommeren, Rueb en co.*

Lading voor Samarang.

1092 coll. diversen, 150 last. steenkolen.

Van China per Ned. schip *Mercator*, gez. v. d. Wouden, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

30 bn. papier, *N. H. M.*
1 kt. hoeden, *Vriesendorp.*
11 coll. Chin. goederen, *Busing, Schröder en co.*
6 coll. Chin. goederen, *Versteeg.*
240 coll. Chin. goederen, div. *Chinezen.*

Lading voor Samarang.

1159 coll. Chin. goederen.

Uitvoer.

Naar Samarang, Soerabaija, Macasser, Timor en de Moluccos per N. I. stooms *Padang*, gez. Guijot, agt. W. Cores de Vries.

3 kn. regaal, *Gouijn.*
1 kt kazen, 2 do cognac, 1 jas, 200/m. sigaren, *Abeelen, Dennison en co.*
1 kt medicijnen, 1 do. suikerwerk, *Picart.*
1 rijtuig, *Reynst en Vinju*
8 vn afget. bier, 2 do wijn, uit entrep *Winsser, de Lange en co.*
13 kn manufact, 1 kt. kat. goederen, 2 do. sarongs, uit entrep. *Niederer.*
50 keld. genever, uit entrep. *Dümmler en co.*
6 kn manufact, uit entrep. *Busing, Schröder en co.*
1 jagtgeweer, 1 kt. manufact., uit entrep. *Haager en Schuurman.*
4 kn. modewaren, 1 tafel, 1 kt. beschuit, 1 do. sarongs, 1 do. lederwerk, [illegible] do. stroohoeden, 50 do. wijn, 50 keld. genever, uit entrep. *Gumprich en Strauss.*
16 kn. manufact., 25 ks. cognac, 2 kn. geweren, 1 do. passement, 1 do. [illegible]mets, 2 do. modewaren, uit entrep. *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. doeken, *Sech Awab Bagawie.*
5 kn. manufact, 50 vn. meel, 5 kn. sarongs, 1 bl. woll. goederen, uit entrep. *C. Bahre en G. Kinder.*
15 kn. cherry cordial, 25 vn. meel, 22 kn. cognac, 2 do. neteldoek, 3 do. manufact, 20 md. bier, uit entrep. *E. Moormann en co.*
5 kn. en 6 bn. manufact., 3 coll. ijzerwerk, 1 vt. koperdraad, uit entrep. *Tolson, Hunt en co.*
50 bn. garen, *N. H. M.*
12 pakk. schoppen, 40 vs. boter, 4 kn. kramerijen, 2 do. manufact., uit entrep. *Metzendorff, Wilmans, Ruys en co.*
1 kt. gedr. katoen, uit entrep. *Wilson en co.*
13 kn. manufact., 30 do. wijn, 5 do. batik goederen, 1 do. monsters, uit entrep. *B. van Leeuwen en co.*
42 kn. manufact., 54 kn. gedr. katoen, 3 do. wit do. uit entrep. *Burt, Myrtle en co.*
2 bn. drills, uit entrep. *Arnold en Zoon.*
7 kn. manufact., uit entrep. *Martin, Dyce en co.*
2 kn. doeken, 2 do. aardewerk, 110 do. zeep, *Abd. bin Segaf.*
37 stav. ijzer, 150 boss. hoepels, 150 vn. .... 114 coll. gouv. goederen, eenige marine do *f* 350,000 zilv. munt, *Gouvernement.*
15 bn. rood garen, uit entrep. *B. Kopersmit en co.*
5 kn. wijn, 1 do. eau de cologne, 2 do. ijzerwerk, 1 do. gedr. katoen en laken, 1 do. diversen, *Engelhard en co.*
1 kt. regaal, *Schimmelpenninck en co.*
1 kt. sarongs, uit entrep. *B. Andreas en co.*
7 bn. drills, 1 kt. kains, *Thomas en co.*
14 kn. was, *Joakim.*
1 jagtgeweer, 1 kt. parfumerien, 1 do. en 1 pak speelgoed, *John Pryce en co.*
50 ks. champagne, 10 do. wijn, 5 do. cognac, uit entrep. *L. Platon en co.*
2 kn. dadels, *Edgard.*
2 vn. ijzerwerk, 5 kn. katoen, 1 do. zadelwerk, *van Slooten, Morgan en co.*
12 kn. gedr. katoen, *Pitcairn, Syme en co.*
1 kt. doeken, *Moh. Ariep.*
1 vt. bier, 5 koffers kleederen, *Gebr. Roselje en co.*
5 kn. papier, *G. Kolff en co.*
1 pomp en toebeh, *A. Bedier.*
1 kt. regaal, *Benthem.*
4 vn. meel, 1 kt. limonade, 1 vt. wijn, 1 kt. lamp kousen, *van Riet en [illegible] Gouw.*
3 pakk. hoeden, 1 kt. borduurwol, 25 ks. cognac, 25 keld. genever, uit entrep. *Cassalette en co.*
1 kt. wijn, 1 do. regaal, 2 vn. [illegible]
2 kn. batik doeken, *Han Hwijdjin.*
13 kn. doeken, 1 do. kaarten, 5 do. sarongs, 3 do. linnen drills, 7 bn. cotonnetten, 1 bl. modewaren, uit entrep. *Adam en co.*
1 kt, gouden ducaten, *Said Jafar Alhadat.*
9 kn. aardewerk, 1 do. naaiguren, 1 do. doeken, 2 do. diversen, 4 pic. lood, 1 kt. houtwerk en ruwe garen, *Sech Abd. Sech.*
f 500 zilv. munt, *f* 4000 recepis, *Madien.*

Naar China via Indramaijo per Russ. schip *Windock*, gez. von Rittern, agt. C. Bahre en G. Kinder.

30 pic. rotting, 2070 do. rijst, *Tjoe Kesiang.*

Naar Nederland via Samarang per schip *d'Elmina.* gez. Teengs, agt. J. Cezard en co.

150 pic. rotting, 450 do. tin, 1000 do koffij, 3 bn. zakken, *N. H. M.*
629 coll. diversen, 120 vs. specie, *Aan boord gebleven lading.*

Naar Australie per N. I. schip *Zwaluw*, gez. Bloem, agt. Haager en Schuurman.

50 pic. rotting, 50 zw. peper, 10 do. witte do. 8 do. noten, 5996 zakk. tarwe, uit entrep. *Maclaine, Watson en co.*
1 piano, *van Ommeren, Rueb en co.*
1106 pic. suiker, *Morgan, Melbourn en co.*
22 pic. koffij, *Agenten*
16 ps. huiden, *Aan boord gebleven lading van Japan.*

Naar Soerabaija per Eng. schip *Duchess of Sutherland*, gez. Megget, agt. Wilson en co.

117 md. aardewerk, 14 vn. verf, 120 do. bier, 20 ps suikerpannen, 95 tonn. ballast ijzer, 198 kn. manufact., 40 tonn. steenkolen, 20 kn. wijn, 1 kt. koopmanschappen, 193 coll. machinerien, *Aan boord gebleven lading van Engeland.*
200 ks. kruid, *Agenten.*

Naar Nederland via Soerabaija per Brem. bark [illegible], gez. Soltenborn, agt. Tolson, Hunt en co.

1704 stav. ijzer, 307 md. aardewerk, 1000 ks. [illegible], 47 kn. en 58 coll. manufact, 89 boss. bladen ijzer, 50 tonn. ballast do. 20 ks. bier, 20 do. wijn, 10 aambeelden, 2 pakk. monsters, *Aan boord gebleven lading van Engeland.*

Voor Nederland.

816 pic. suiker, 50 do rotting, 12 coll. naturalien, *C. Bahre en G. Kinder.*

Naar Nederland via Soerabaija per Old. schip *O'Thyen*, gez. Addicks, agt. Busing, Schröder en co.

2242 pic. suiker, 442 do. gomelastiek, 302 do. zw. peper, 194 do. rotting, 595 ℔ cochenille, *J. Cezard en co.*

Naar Nederland via Indramaijo per Ned. schip *Triton*, gez Adriaans, agt. Reynst en Vinju.

1000 pic. tin, 160 do. rotting, 10/m. goeniezakken, 1 pic. goeniegaren, *N. H. M.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 19 tot en met den 21 Februarij 1860.

Met de N. I. bark Atiatool Rachman, Gez. Sech Bafadel, de heer A. P. Gerritsen en familie van To oalij.

Met het N. I stooms Palembang, Kapt W. A. J. Kuller, de heeren Tissot, Bake, van den Broek, Millard en familie, Morbotter, van Hemert, Hebzakker, ten Cate, Nauta, Sieburg, Ritsema, Vaillant, Raaf en zoon, Merghardt, Hoevenaar, Kapitein Kerkwijk, Luitenant Ruempol, mevr. Frowein, de Majoor Köhler en echtgenoot, 1ste Luitenant-Adjudant Jhr. W. L. de Kock, Andriesse, Bloem, C. Gallistan en Z. M troepen van Soerabaija via Samarang en Cheribon.

Met de Gouv. schroefschoener de Draak, Kapt. Wedden, de heeren J. Groll, ten Siethoff en Timmer van Muntok.

Met het N. I. stooms Batavia, Kapt. A. A. Couteron, de heer von Gaffron en Z. M. troepen van Singkawang via Pontianak.

Met de N. I schoener Baros, Kapt. E. Oort, de heeren van der Waag en familie en Visu van Padang

Met het N. I. stooms. Ambon, Kapt. Vogel, de Kapitein-Luitenant t/z. Uhlenbeck, Kapitein der Infanterie, L. F. Donleben met 1 kindje, de heer Coblijn met 3 jufvrouwen Coblijn, van Singapore via Muntok en Riouw.

Met het Ned. schip Elise Henriette, Kapt. P. J. Deterdingh, de heer W. J. Berg en Z. M. troepen van Amsterdam.

Met het Ned. schip Jason, Kapt J. H. Lammerts van Bueren, de Luitenant-Kolonel W. E. Kroesen echtgenoot, 3 kinderen en gouvernante, de heeren E. Heck, C. Krabben, A. Ledeboer, A. J. H. Kievig, J. G. Tromp en echtgenoot, J. H. B. Hoogewaaigen en Z. M. troepen van Rotterdam.

Vertrokken Passagiers van Batavia,

van den 19 tot en met den 21 Februarij 1860.

Met het Ned. schip Friesland, Kapt. M. C. Mispelblom Beijer, de heer Noordt via Soerabaija naar Nederland.

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet

H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, TE BATAVIA.